

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 " — "
 Na štvrt roka — — — — " 60 "
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
 VIII. ker., Józsefkörút 35.*

sem sa majú posilať predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Narodenie Jezulátka.

K tomuto číslu je pripojená „Vianočná Prihoha.“

Sláva Bohu na výsosti.

Sláva Bohu na výsosti, pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi! Volal anjel pred 1900 rokami pri narodení Pána Ježiša Krista v Betleheme.

Pán Ježiš Kristus v skutku preto prišiel, aby v prvom rade slávu Božiu rozširoval na zemi, aby na základe jeho učenia a dľa jeho príkladu aj ostatní ľudia oslavovali Boha, ktorý je na nebi, na výsosti nebeskej slávy. A to sa i stalo; to aj potrebné bolo.

Pred Abrahamom, behom prvých 2 tisíc rokov ľudia zabudli na Boha, modlám sa klaňali, o božskej bytnosti nemali zdravého pochopu; vtedy Boh povolal Abrahama, aby skrze neho a jeho potomkov aspoň vieru v jedného Boha pravého zachoval. Adam bol otcem židovského pokolenia. Lenže i židia často zabudli na Boha, ku koncu času, ktorý Spasiteľa predišiel, veľmi sa odovzdali márnym rozkošiam a len o zemské veci stáli, o spravodlivosť ducha nedbali. Môžeme si myslieť, ako to vyzeralo u pohanov, keď vyvolený ľud Boží takto smýšľal. Bola istá trieda pokolenia ľudského, takrečení otroci, ktorých nepovažovali za ľudí, lež len za vyššie zvery. Ano ešte i tí šlachetnejšie a ľudsky smýšľajúci pohania cítili, že to nemôže ďalej tak ísť, videli, že človek svojím smýšľaním a jednaním podobným sa stal nemým a nerozumným zverom. Keď už štyri tisíc rokov preletelo nad pokolením ľudským v takom smutnom stave nachádzajúcim sa: prišiel Spasiteľ, ktorý otvoril ľuďom oči, aby zas poznali pravého Boha, aby ho oslavovali, velebili. Kristus na zem priniesol slávu Božiu s tým, že svojím učením poučil ľudí o pravom Bohu, o vznešenosti božskej bytnosti; svojím príkladom a božským životom ukiazať, ako má človek tomuže Bohu slúžiť a poslušným byť. Slovom Kristus Pán preto prišiel na zem, aby sa ľudia zas obrátili k Bohu, aby zas oslavovali a velebili Boha; toto on prišiel previesť a spolu svojím príkladom i učením cestu prišiel ukiazať, ako sa to má stať. Ano príchod Kristov bol počiatkom do-

konálej slávy Boha na zemi, toho Boha, ktorý na nebi kraľuje. Právne spieval tedy anjel: Sláva Bohu!

Ale aj to pridal k tým slovám:

Pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi!

A Kristus Pán naozaj priniesol tento pokoj svetu. Keď On na svet prišiel, na celom svete nikde nebolo vojny. Lenže tento pokoj zvlášte v duchovnom smysle sa musí hore brať. Ľudia modlárstvom, ošklivými rozkošami, hmotným smýšľaním rozhnevali Boha, od ktorého by na veky neboli pokoja obsiahli. Kristus Pán ale na zem prišiel, aby smeril Boha s ľuďmi dobrej vôle. S tými ľuďmi, ktorí sa chcú polepšiť, chodník hriechov opustíť. Skrze príchod Kristov tma hriechu a hnevu Božieho už zmizla; vyšlo slnko milosti a lásky Božej pre tých, ktorí chcú svoju dušu spasiť, nechcú sa ku svetu od Boha odvrátenému pripojiť. Nemusíme sa už báť pekelnéj tmy, pretože Kristus skrze svoj príchod otvoril nám bránu jasného neba. Príchod Kristov rozohnal chmárvy plaču a zronenosti ducha a priviedol nás pod jasné nebo duchovnej potechy a očakávaní neba.

Budzte tedy v pokoji, preč so strachom pred dušnou záhubou.

Také myšlienky majú naplňovať naše srdca pri vianočných sviatkoch.

Plesajme tedy nad slávou Božou na svet príchodom Krista znovu prinesenou, plesajme nad pokojom nášho ducha Kristom nadobudnutým. Vtiahnime do tejto radosti aj dietky vianočným stromčekom darmi ozdobeným; učiňme tejto radosti účastnými aj chudobných, udeliac im aspoň čo-to s nášho snáď hojného stola. Nech není aspoň v tento deň nikoho, kto by z tejto radosti vytvorený bol. Nech je tá radosť všeobecná, nech sa všade ozývajú radostné piesne všemožné: Sláva Bohu na výsosti, pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi.

Štefan Piesek.

notár na pokoji.

POLITICKÉ CHÝRY.

Veľkú dôveru majú k ľudovým vyslancom nielen obce ľudových okresov, ale také obce, ktoré na kandidáto iných strán hlasovali. Že je to tak, to z toho vidíme, že veľké množstvo takých obiec, ktoré nezastupujú ľudoví vyslanci, obrátilo sa na daktorého ľudáka vyslanca, aby on ich prosbu tu proti bursárom daň neplatiacim, tam zas proti Tiszovmu návrhu namerenú odovzdal predsedníctvu snemu.

Szilágyi proti Bánffymu. Szilágyi 22. dec. počť skladal v Prešporke, kde veľké prípravy sa činily, aby ho hodne mohli privítať. Liberáli na čele s gr. Štefanom Eszterházy nenahnevali sa naňho, že opustil tábor liberálnej strany, ktorá na návrh Tiszu útok činí na ústavu. Szilágyi ale vopred poslal otvorený list do Prešporka, aby voličia vedeli, ako on smýšľa, prečo vystúpil z liberálnej strany, prečo nechcel byť ďalej predsedom snemovne vyslancov. V tomto liste medzi iným hovorí, že návrh Tiszov v nešťastnej chvíli mohol byť predostrený a toľkými vyslancami podpísaný; krok tento vraj revolucionárnym musí byť nazvaný. Vláda je chybná, lebo táto dobre mohla predvídať terajšie polozenie; vo väčšine udušená je každá slobodná myšlienka, ku ktorej vláda predbežne neprivilovala. Každý pozná to ohromné vykorisťovanie štátu, ktoré sa opiera na politický vliv, a za ktoré politická podpora sa uchádza. Nenie vraj možno neobviňovať v zapríčinení terajšieho polozenia toho vodcu muža, ktorému Iavičiaci už neverí, ktorý raz použije pomoc Iavičiaci, inokedy chladno odmrštuje ponosy Iavičiaci, ktoré tak do rozhorčenosti ženie. Nedostačí len poslušnú väčšinu zabezpečiť si; lebo keď sú zabezpečené práva väčšiny, kdeže sú ešte jej povinnosti. — Asi v takomto sme píše Szilágyi svojim voličom. Jako hrom tak zronil tento list liberálov, ktorí si mysleli, že Szilágyi ticho bude. Jako časopisy tvrdia, Szilágyi aj na sneme ostro vystúpi proti vláde, ktorej už i v tomto liste radí, aby zažakovala.

Politické polozenie od týždňa sa nezmenilo. Teraz v snemovni vyslancov táhá sa niť dohady o vlastnosťach predsedy snemovne vyslancov. Vládu ešte vždy ostro česú Iavičiaci tak, že snáď neráz i kosti praštia Bánffymu. Dočasný predseda, Madarász, ktorého nie volba, lež len vysoký vek posadil na stolec predsednícky, nechá Iavičiaci rečníť, ktorí rečníkov majú dosť, a tak do nového roku snáď ani na voľbu predsedy nepríde rad, tým menej môže byť reč o pojednávaní idemnity a vyrovnania.

Krajinský snem. Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 17. dec.

Ponevác všetci traja predsedovia snemovne vyslancov zažakovali, najstarší vyslanec, neodvisliak Jozef Madarász musel viesť zasadnutie. Po prečítaní kráľovského prípisu a uhodnovernení zápisnice predošlého zasadnutia, Madarász reč držal, po ktorej Rakovszky žiadal prečítanie prosieb proti Tiszovmu zákonu, čo ale nebolo dovolené. Nasledovali interpellacie. Mameluci opustili sieň. Pod Šimovou interpellaciou Rakovszky zvolal, že oznamy ministra vnútra v snemovni vyslancov nikdy sú neni pravdivé (Percel: Utešená pomluva!) Rakovszky: minister pomluvá. Madarász poznamenal, že tak slová Rakovszkého, jako i ministra namerené sú proti slušnosti a vážnosti domu. Po interpellaciach zvolali Iavičiaci, aby Madarász zostal predsedom (Už má vyše 75 rokov).

Zasadnutie 19. dec.

Predseda Madarász oznámil, že celé množstvo prosieb prišlo proti Tiszovmu návrhu. Kossuth vysvetlil, jaké je polozenie predsedy, medzičím česal liberálov. Pulszky navrhoval, aby predseda chytro bol zvolený. Gr. A. Apponyi podporoval návrh Kossutha, dľa ktorého nový predseda dľa 30 ročnej obyčaje má svoj úrad zastávať. Vláde na oči vyhodil všetky jej kúsky. Keď Štefan Tisza rečnil, do očí mu špliechali, že návrh jeho otca je len vlastizrada. (Rakovszky zvolal: Hovorte pravdu korune). Dľa iných výkrikov nebude v dome poriadok, zakiaľ tam Tiszovia budú. Gr. Štefan Károlyi ostro napádal vládu. U nás vraj je už po sviatosti daného slova, ale i po bázni Božej. On neverí, že by nevlastenecké a nemravné rady ministerpredsedu zatemnily slávu koruny. Neverí, že by Bánffy v stave bol nahovoriť kráľa apoštolského, aby prisaha na ústavu zloženej verným nebol. Kráľovnu zabil anarchista, Bánffy a Tisza ale ústavu a slobodu našu chcú zabiť.

Zasadnutie 20. dec.

Gr. A. Csáky napádal Tiszu, ale i vládu, od ktorej žiada, aby zažakovala. Po reči mameluka Hegedüsa rečnil Szentiványi, ktorý čítal mená tých, ktorí Tiszov návrh podpísali, mamelukov až tak napínal hnev. Polónyi povedal, že nebude pokoj, zakiaľ Tisza ridi krajinu. K vôli Tiszovi národ nezriekne sa ústavy. Percela neprijmu za predsedu, lebo dom nemôže v ňom dôveru skladať, keď ani Bánffy nedôveroval v ňom. Na konci reči opovedal vojnu.

Zasadnutie 21. decembra.

Pod predsedom Jozefom Madarász najprv rečnil Edmund Bartha, ostro česal mamelukov, zvlášte ale K. Tiszu. K. Hieronymi povedal, že vláda len protizákonne môže od nového roku vladáť, keď sa na zákonodárstvo neopiera. Stolice daktoré odopru daň. Absolutismus nastane. Tu len zažakovanie ministerpredsedy pomôže. Ináče prijal denný poriadok. Mameluk Gajari proti obštrukcii rečnil medzi veľkým krikom Iavičiaci. Uznal, že v mnohých vecach je hriešna väčšina. V otázke vianočných prázdnin nerozhodlo sa, lež len dohoda nastala, ktorá na prosbu 20 vyslancov na štvrtok sa odložila. Madarász medzi čapkaním Iavičiaci zatvoril zasadnutie.

Ctení čitatelia!

Tých predplatiteľov Kresťana, ktorí predplatok na rok 1898. ešte nezaplatili, úctive prosíme, aby čím skorej, najneskôr ale do nového roka svoj dlh vyrovnali.

Všetci naši priatelia dobre vedia, či už zaplatili, alebo nie; kto ale nezaplatil, ten dozaista za svoju kresťanskú povinnosť statočnú bude považovať svoju dlžobu zaplatiť. Nech to nikto nežiada, aby sme ho osobitne napomenuli, lebo to čas a peniaze stojí a i tak každý vie, či už platil, alebo nie, to jest či sa tieto riadky jeho týču, alebo nie. Kto by dlžen bol, a predsa by sa zdráhal svoj dlh vyrovnáť a ani príčinu by neudal toho, prečo mešká; tomu od nového roku jednoducho zastaviť musíme Kresťana.

Aby sa nám peniaze snadnejšie mohli poslať, s týmto číslom sme rozposlali poštové poukážky, a prosíme dokonale vypísať meno, tak aj bydlisko.

Spolu úprimne prosíme vyzývame ctených predplatiteľov, aby sa usilovali nakloniť k predplateniu svojich susedov, známych a priateľov, alebo nech nám pošlú a sdedia jeden-každý aspoň nápis dvoch-troch takých kresťanov, ktorí by sa nezdráhali na naše noviny predplatiť.

V tej nádeji, že každý kresťanskou svedomitosťou vyhovie svojej povinnosti, zostávame s hlbokou úctou

Redakcia a vydavateľstvo Kresťana.

Bpešť, VIII. József-körut 35.

Pút na Kalvárii.

(Dokončenie.)

Tu si mnohé matky s takou úprimnosťou vzdychly, ako by všetky svoje trápenia a ťažkosti pod plášť bl. Panny Marie chcely odovzdať. Tak sa im zdalo, ako by matka Kristová s malým Ježiškom na rukách tu medzi nami ich sama osmeľovala: „Nebojte sa; tu s ňou ja medzi vami, čo matka vaša, ktorá vás nikdy neopustím.“

Rýchlejšie sme pospiechali v nádeji tej, že teraz už prindeme na Zvardon; aspoň mnohí

tvrdili, že tu je už hranica. Zvedavo som očakával toto miesto, kde som sa mal prvý raz rozlúčiť s vlasťou našou. Samosebou sa rozumie, že častejšie som si teraz pomyslel na Poľsko, ako na Uhorsko; myslel som si na to príslovia latinské: „Extra Hungariam non est vita — mimo Ukorska niet života,“ a rozvažoval som, či na ozaj uskutoční sa ono na tejto ceste.

Medzi tým som spovedal; takéto myšlienky mi len vtedy prišly, keď som si trochu oddychnul. Ešte nasledovala jedna stanica. Tu sme držali tiež rozjímanie; potom sme už vstúpili na poľskú pôdu.

„Matko božskej milosti! Oroduj za nás!“ — bolo motto. — „Ach, kto by nezaplakal od radosti najmilejši — rieknuť som, obráteným súc k ľudu od malej kaplnky, v ktorej bol jednoduchý obraz Panny Marie — na tieto krásne slová? Matko Božskej milosti je ona skutočne; lebo tých, ktorých ona obrátila na pravú cestu, číslo je nepočítateľné. Niektorých v mladosti jejich, druhých v staršom veku, týchto čo bohatých, tamtych čo chudobných, mládenčov panny, mužov ženy, vdovcov vdovy, veľkých hodnosťárov a biednych žobrákov, osvietených a múdrych, prostých a jednoduchých, ba i malé dietky nejednu raz so svojou pomocou a prímluvou na pravú cestu cnosti a pravdy priviedla.“

Matko božskej milosti je, lebo už od anjela bola pozdravenou: „Zdravas Maria milosti plná; požehnaná si ty medzi ženami;“ matko božskej milosti je, lebo čo sviatosti, dokonalosti, spravodlivosti a bohabojnosti si len môže rozum ľudský pomysleť, všetko bolo v nej v najväčšej miere spojené; matko božskej milosti je, lebo skrz ňu prišlo svetlo božskej milosti na tento svet, ktoré nás vykúpilo a bránu nebeskú nám otvorilo!

V nej máme teda nádej našu skladať, keď sa chceme na pravú cestu obrátiť; ju máme vzývať, keď chceme i druhých k opravdivému pokaniu priviesť. „Tvojou pomocou“ vraví o nej Cyrill alexandrinský, národy prichádzajú k pokaniu. Či ešte viac? Ano; skrz teba jednorodný Syn Boží, pravé svetlo zasvietil vo tme a v tieni smrti sediacim. Skrz teba proroci predpovedali divné veci, skrz teba Apoštolovia ohlašovali národom spasenie!“ Ano všetky milosti sa v nej nachádzajú; smeľe môžeme povedať, že skrz ňu, jej prímluvou, obdržujeme všetko, čo nám je k spaseniu potrebné.

O obráťte sa všetci pútničkovia k tejto matke! Proste ju zvlášte za milosť opravdivého polepšenia! Koľki z vás ho potrebujú? Koľki ju prosia za svojich známych, ktorí hriešny život vedú?! Nebojte sa; ona nás ne-

opustí a i tých najzatvrdlivejších hriešnikov je v stave obrátif. Neveríte? Pozrite, aký krásny príklad sa stal pred pár rokmi s istým inovercom v Ríme! Bol to žid. Mal dobrého priateľa kresfana, ktorému ľúto bolo, že tento po zlých cestách chodí. Prosil ho, aby sa každý deň istú modlitbu pomodlil k bl. Panne Marii. Ten sa zasmial na to; zadivil sa, ako môže jeho priateľ niečo takéhoto žiadať. Keď ho prosil, aby ju aspoň každý deň prečítal, sľúbil mu to a prijal od neho karetku, na ktorej bola krásna modlitba sv. Bernarda „Memorare — Rozpomeň sa“ napísaná.

Dost dlho to trvalo, a žid, ten každý večer prečítal modlitbu. Odrazu spolu so svojim priateľom katolíkom idú po ulici Rímu blízko jedného kostola. Ten má voľakú prácu; odejde trochu. Tento sám nevediac, ako istým vnútorným prúdom hnaný, ide do katolíckeho kostola. Tam kľakne pred oltár bl. Panny Marie, narieka a plače nad svojim životom, a nemôže sa rozlúčiť s týmto miestom. Priateľ jeho ho dlho hľadá; nemôže ho najst: až konečne najde ho v kostole tam kľačiaceho pred oltárom a nariekajúceho. Nevie, čo to má znamenať; až potom sa dozvie, keď mu ten žid povie, že on zostane kresfanom. Celkom sa obrátil s pomocou Marie, ale tak, že hneď skoro všetky viero-články aj vedel a istou kresfanskou bohabojnosťou bol preniknutým. Dal sa pokrstiť, išiel za kňaza a výborný misionar z neho zostal. Hľa, jako sa smilovala bl. Panna Maria nad týmto a ako ho k pokaniu priviedla; dozaista vrúcne modlitby priateľa jeho to učinily.

Neustávajúte sa teda k nej utiekať za obrátenie vašich priateľov a známych. Nech sú oni akikoľvek hriešnici, ani vtedy neni ešte všetko ztratené. Maria je matkou božskej milosti, ktorá nemôže zabudnúť na dietky svoje nikdy; je v stave obrátiť i tých najzatvrdlivejších, ktorí na ňu celkom zabudnuli pre vrúcne prosby a modlitby druhých; ponevác nebolo počuť od vekov, ako vraví sv. Bernard, že by ona bola toho, kto sa k nej vrúcne obrátil, opustila! Amen.

L'udový rozhovor.

Dvaja susedovia.

1. No priateľko, keď ma budú od tej pálenky odhovárať, a ja veru neviem, čo ten pán veľkomožný má vždy s tou pálenkou, čo len chce? ja si vypijem za svoje, a nie za jeho!

2. Nuž ja vám poviem, ale viete len tak na krátko, ale sa vám predsa hanbím povedať!

1. Nehanbite sa, len povedzte sme, veru! za môj groš, no veru nuž čo-že!

2. Teda neviete, prečo? lebo sa obáva, že nezadlho prijdete žobrať k nemu, a druhých ľudí omrzať, s vašim hnusným životom, však už ani náboženstvo nemáte, lebo u korheľa sa málo náboženstva nachádza, lebo korheľ nemá náboženstva.

1. A čo-že korheľ nemá náboženstva? nuž a čo-že! naposledy ja sa obejdem aj bez náboženstva.

2. Nuž a náboženstvo sa obíde bez vás.

1. A tak budeme kvitt!

2. Kto vie, čo na taký kvitt povie Pán Boh pri posledných počtoch! lebo od opilca pochádza mnoho hriechov, hreší Boha, Stvoriteľa, Krista, Pannu Mariu, Anjela, Svtáeho atď. aj ten do hriechu upáda, kto takú sviňu očúva, doma ženu dietky rozháňa, všetko trieska, a seba, ženu, dietky do biedy privádza, a tak na žobráciu palicu prichádza.

1. No nech mi Pán Boh pomáha, priateľko! lebo na ten kvitt porád myslím pri posledných počtoch! Jaj Bože môj! odtiahnem sa ja od tej besnej pálenky, lebo tá ešte nikoho na dobrú cestu neprivedla, ale len na zlú, na ktorej aj ja som chodil, a budem radnej dni nedeľné a sviatočné pri knihách tráviť, ktoré sú nábožné a poučujúce, a už raz chcem byť poriadnym a statočným človekom.

2. Uslyš Pán Boh! bár by každý korheľ do seba vstúpil a od hriešnej cesty odstúpil a na dobrú prešiel. Aj anjeli v nebesách by sa nad takým hriešnikom radovali.

1. No priateľko! keď vy viete človeka na dobrú cestu priviesť, preto myslím, že musíte byť múdry človek, ja som tiež do školy chodil, či mne budete na moje otázky odpovedať. Čo je najťažšie?

2. Seba poznať.

1. Čo je najľahšie?

2. Druhých súdiť.

1. Jako môže človek najlepšie a najstatočnejšie vyžiť?

2. Keď to sám nerobí, čo sa mu na druhých nelúbi.

1. Čo je najväčší poklad?

2. Zdravý rozum v zdravom tele.

1. A jaký zisk má naklamany statok?

2. Na tom si netreba hlavu lámať, lebo naklamany zisk neni osoh, ale škoda.

1. Jakú odmenu čakáme od našich rodičov?

2. Takú čakajme aj od najších detí.

1. Jaký rozdiel je medzi lžou a pravdou?

2. Jako medzi očima a ušima: že to môžeme veriť, čo sami vidíme a zkusíme, ale klebetám nemáme veriť, lebo sú často čirá lož a cigáňstvo.

1. Jakému človekovi máme veriť?

2. Statočnému môžeme viac veriť, jako nestatočnému a jeho prisaha.

1. Jaký je jazyk zlostníka?
2. Ostrejší, jako meč?
1. Jako by sa to dalo vykonať, žeby sa toľko krivdy nerobilo?
2. Keď tí, ktorých nikto neukrivil, spolu s ukrivdenými kričať budú. Lebo ktorí prestúpi jeden zákon, neobrazí len jedného občana, ale všetkých.
1. Jako sa má ľud rídiť? A kto chce ľud rídiť?
2. Nech sa taký nedriape iných rídiť, až sa len nenaučil, čo je k tomu potrebné! Kto chce ľud rídiť, musí vedieť najprv seba dobre rídiť.
1. Máme to ľuďom rídiť, čo sa nám líbi?
2. Netreba to ľuďom rídiť, čo sa nám líbi, ale čo je najlepšie.
1. Jaký rozum musí mať sudca?
2. Sudca musí mať taký rozum, aby nič nepravého nehovoril.
1. Na dobrobenie má sa pamätať?
2. Na také, ktoré my nekomu preukážeme, musíme zabudnúť; na to ale musíme vždy pamätať, ktoré sme my prijali.

II.

1. No priateľko! neviete nič nového v našej dedine, že už aj vlasy trochu obelely tomu korhelovi Jankovi, ktorý takým gazdom bol u nás; ale v krčme vždy bol veselý.
2. Očul som, že si dával po litre nalievať, a keď prišiel cigáň s basou, dal si aj vyhrávať, aj si zatancoval a vesele si poskakoval.
1. A o tom viete, že všetko v krčme prenocoval?
2. To viem, čo pri sklenici, pri musike Janko tance stváral.
1. Hm! ale šenkár! všetko čo napil, na tabuľu čmáral.
2. A pojedával si husacinku, a biele koláčky, cygáry si pofajčoval, a tak sa zabavuje.
1. A pravda šenkár Icik sa len na stoličke knísal a na tabuľu čmáral, a všetko si napísal, a rebachu sa radoval, že je Janko statočný chlapák.
2. Mal on aj kamarátov, pravda? (smeje sa)
1. Ale v domácnosti sa mu ovšem dobre nedarilo, lebo v krčme bolo jeho bydlie.
2. Jeho žena aj s viacej deťmi soľ, múku žebre, a krumple pečie.
1. Ej ubohá tá ženička, jak žalostne narieka, aj s dieťkami svojimi.
2. Janko gazda pokojne spí, má pokojné sny.
1. Ale kto vie, čo sa mu sníva?
2. Sníva sa mu, že mu hrajú anjeli v nebi. A po nebi chodí, že ho tam traktujú.
1. Ale keď sa prebudil? To bol inší sen, keď mu na dvore bubnujú, a všetko predávajú. Pole, domy, aj pajtu.
2. Ej, ej! a že ho už aj z domu vyhánajú. Od žialu nevedel, čo robiť jako zas do krčmy chodiť.

1. Ba už je celý otrhaný, ošarpaný, ba už skoro celý nahý, a celý na tele sa trase.
2. Siuži on tej poctivej obci k posmechu.
1. Ja; veru! starý korhel sa málo ktorý polepší, lebo keď na to pálenko navykne, od neho nikdy neodvykne; ano! aj o česť, o majetok, aj o rozum prínde, a je na posmech celej poctivej obci.

Ján Labuda, učiteľ na pokoji.

L'udová strana v Trenčiansku.*)

Jedon môj dobrý priateľ z prešporskej stolice tieto dni mi nasledovne písal: „U vás tam v hornej trenčianskej stolici pred pár rokami narodila sa jedna hroziaca strana pod menom „ľudová strana“, ktorá za krátky čas sa veľmi zaujala za váš chudobný avšak statočný a nábožný ľud, ba tak sa rozmohla, že v skutku trenčianskej liberálnej strane už veľmi hrozila. Toho dôkazom boli tie ukrutné ablegátske volby. My tu s vami sa tešíme nad vytrvanlivosťou vášho ľudu a nad neohrozenosťou kňazov, ktorí tak krásne bojovali za zásady ľudovej strany.

V tej sladkej nádeji sme sa kojili, že jak tak vydržia kňazi u vás, tak neomylné ľudová strana zvíťaziť musí. To samí liberálni páni uznali.

Bohužiaľ, v nádejach našich sme sa sklámali... ba hrozné myšlienky napádajú človeka, keď očúva to hnusné držanie sa niektorých Judášov.

My tu len s opovrhnutím môžeme pomysleť na týchto Judášov.

Tie najmocnejšie doliny „ľudovej strany“ včul pri voľbách stoličných pod vedením vašich kňazov hlasy oddali na liberálnych kandidátov. Ba čo viac, i prosili daktori, aby ich liberáli kandidovali, čo sa im po vôli stalo. To nám tu jeden stoličný pán vyprával.

No keď je tomu tak, čo-že si môže pomysleť ten sklamaný ľud? Či nie lepšie by bolo bývalo ani slychať o ľudovej strane? Veď len ľud bol prenasledovaný! Smutná vec je to, ale pravda. Avšak predsa netreba zúfať. Čo sa týka položenia ľudovej strany, bárs i veľkú porážku utrpela, znovu ožije. Veď ste nie všetci ešte v pekle! Aspoň vy, ktorí ste pevní zostali, povzbudzujte ľud, aby neveril sladkým rečiam liberálov, veď už i tak koniec prichádza.

*) Zmenu istých viet tohoto článku pripíšte smerti nakladateľom mne vyznačenému. Red.

Nedajte sa mámiť falošným sľubom liberálov, ktorí i tak šťastlivého nikoho nespraví, lebo svedomie čisté je prvý poklad na svete! Ináč s Bohom sa tam majte! Takto píše priateľ ľudu! K tomu ja to pripíšem, že to není všetko tak hrozné, jako to on opisuje.

Ludová strana bárs i kde-tu oslábila, preto ešte nezahynula, že volby stoličné sa ticho previedly, toho príčina je jedna tá, že liberáli kde tu kandidovali i ľudákov, a tam pravda ani neboli protikandidáti. Niekde zas prosili páni niektorí, aby im ľudáci nerobili mrzutosti, „a tak pre pokoj musel sa stať pokoj.“

Niekde zas priateľské sväzky nechceli robiť mrzutosti. A tak pre tieto príčiny, boľy tu tiché volby.

Ved' páni liberáli trenčianski dobre vedí, že keď je pokoj, to len kňazom ďakovať musia. Pri tom mnohí sa chceli vyznačiť pred pánom fľošpánom, no k vôli tomu tiež sa ustúpilo.

Konečne i spôsob prevádzania vôľieb trenčianskych mnohým chuť odebral.

Že mnohí sa škaredo držali, to je nie div, ved' sa všade najde kúkol medzi pšenicom. Slabosť ľudská je to nešťastie, že mnohí nemajú samostatnej politickej stálosti, k tomu pachtivosť za hodnosťami; za masnými hrncami; za vyznačením, k všetkému zlému privedie.

Justus.

Jako merá náš ľud židom a spolkom.

Naše potravné spolky v očiach židov sú brvno. Vie to dobre i náš ľud, že židom ony oči kolú. Z toho môže poznať i ľud, že keď by neboly pre ľud oproti užere založené, oči židom by neklaly. Naši židia, považujú ľud pre seba za dojnú kravu, z ktorej tolko mlieka nahať môže, koľko on chce. Pri spolkoch to im nejde, preto hľadajú ich s povrchu zeme odpratať kaghalom, zamotaním, roztrúbením spolkových chýb do sveta. K tomuto slúžia kresťania sami, ktorí majú veľkú hubu a ohybký jazyk. Sú na mnohých miestach i najatí k tomu, za deci páleného v stave je to najhoršo vykričať na spolok. Stáva sa teda potom, že viac hany nakydajú na spolok kresťania, jako židia.

Len pozrime. Keď úžerník oklame kresťana, čo sa stane? Neroztrúbi to v dedine. Povie, to je žid, a ten od prírody je nato súci. Prehliadne mu. Najviac jak dakde nadá mu do prašivých, i to len v kúte, aby ho nešiel žalovať. Na druhý deň vidíme ho už zas v jeho sklepe. Pozrime teraz spolkový sklep. Nevyhoví skladník mu tak, jako chce. Klamať nesmie, bo každý kupujúci, jak sa to stane, má hneď oznámiť to predsedovi.

Tu sa tak rozpajedi, že ide celou dedinou kričiac, nie na skladníka, ale na celý spolok. Tam ma viac neuvidíš. To sú hľa kresťania! Horší, jak židia. Tak merá svet spolku. Čo povedal, zadrží to, a aj druhých odhoví. Tovar haní a šimfuje naň. Nežiadame my ľudkovia od vás väčšej lásky, len tú, čo máte ku židom, o ovocia tej lásky dre vaše dobro obráti sa.

Pošle žid napomenutie mu, aby zaplatil, čo vzal na borg. Strčí si ho do knižky. Nikomu nepovie a na druhý deň už je pri židovi, aby sa porátal. Žid pozhovie ale tak, že vystaví mu zmenku, na ktorú sa žid sám žiruje, po vypršaní termína zapravotí žid vechsel, jako žirant a tu máš kresťan zaplatiť i úroky za borg, a nepovie nič. O dva týždne zas mu je vo sklepe.

Vidme, čo robí sa so spolkom v takomto páde. Pošle spolok napomenutie mu, jak ho do ruky dostane, vezme ho hneď a zase po dedine, v krčme vykrikuje na spolok, či už uteká z dediny, či on nemá z čoho zaplatiť. Hľa to sú kresťania, krčmár mu dá zato i vypit, že šimfuje na spolok.

Ved' ma tam viac neuvidia, tí dráci. A tu niet mena, jaké by na nich nenakydal. Nuž tak šimfuje náš ľud na spolok, keď požaduje dvoj-, ba áno trojročný dih.

Nuž ľudu povedz, či nie? Ty máš vedieť, že spolok je sriadená spoločnosť, na ktorú dozerajú údovia, sedria, financi, a táto veci musí mať v poriadku, keď ta láskave napomína na tvoju nebdalosť, ty sa jej tak odplácaš, tak jej meráš. Keď bys tak riadne borgy platil, jak židovi, to by ešte lacnejšie si dostal tovar.

I povedz ty s otročený od úžery, ľudu, či je hodno za teba sa zaujať. Ty len vtedy spolok poznáš, keď ti treba peniaze na lacný interes, kúpiť uňho za hotový groš nie. Ten nesieš úžerníkovi, do nás len prídeš v taký čas, keď treba borgovať; a nezaplatíš len vtedy, keď ti spolok súdom hrozí. I povedz, zaslúžiš podpory. Veru nie, keď nemáš väčšej lásky sám k sebe, nemôžeš od spolku ani žiadať. No na budúce posvietim na váhy úžernicke pre ktoré ti lacnejšie tovar dávajú. Dotiaľ rozmyšľaj nad svojimi chybami.

A. F. Sp.

Všetkým eteným predpiatit-ľom a čitateľom „Kresťana“ prajeme šťastlivé a blažené vianočné sviatky, aby pocitíť mohli slasť tej radosti, ktorej každé veriace srdce účastným má byť v dobe pamiatky narodenia Vykupiteľa sveta.

„Sväto-Štefanský Kalendár“

a

„Veľký Kresťanský Kalendár Ľudovej strany“

už vyšly z tlače. Cena prvšieho je 30 kr., poslednieho ale 25 kr. Oba kalendáre odporúčame do priazne ľudákom, ktorí stoja o to, aby pestovaný bol duch kresťanský, pestované bolo smýšľanie ľudové. Veľmi zaujímavé články a utešené obrazy budú zabávať behom celého roku 1899. všetkých tých, ktorí si daktorý z týchto kalendárov objedajú. Cena je tak ľavná, že od každého vystane, takýto kalendár zaopatrit si. Kalendár je celoročný priateľ domu; my chceme, aby ľudoví kresťania prajného a dobrého celoročného priateľa mali v dome, a práve preto sme znovu vydali oba výš spomenuté kalendáre, z ktorých hocktorý bude slúžiť k tomuto cieľu. Keď znovu vrele odporúčame tieto kalendáre cténym privržencom ľudovej strany a kresťanských zásad, prosíme cténých čitateľov našich, aby nás dl'a možnosti podporovali hromadným objednávaním.

Sväto-Štefanský Kalendár

1 kus 30 kr., 20 kusov 4 zl. 80 kr., 50 kusov 11 zl.,
100 kusov 21 zl.

Veľký Kresťanský Ľudový Kalendár

1 kus 25 kr., 20 kusov 4 zl., 50 kusov 9 zl.,
100 kusov 17 zl. 50 kr.

Pošlú-li sa nám peniaze vopred, objednanú zasielku franko pošleme; pri doberke ale nákladné útraty objednatel musí zaokryť.

S úctou

„Tlačiareň sv. Gerharda“
v Budapešti, VIII. Práter u. 44.

Na Božie narodenie.

Už sa k nám priblížil čas ten veľmi milý
Ktorý nám oznámil; anjel veľkej sily,
Posolstvo nebeské prináša zemšťanom;
By poznali Pána; lásku Jeho k ľuďom.

Sláva budiž Bohu: hore na výsosti;
Pokoj ľuďom dobrým: strážcom svätých čností,
On ľudí čnostlivých takto potešuje,
Nevinnosť duševná hľa jak milá mu je!

Slová tieto sväté, On nám oznamuje,
Nebeskú láskavosť svetú ohlašuje,
Ktorú má obsiahnuť ľudské pokolenie,
Ktoré hľadá v Bohu dušeovej spásenie.

Pokoj pravý Pána tam miesto nachádza,
Ktorá duša uňho sa o to uchádza,
Kto berie na seba jarmo sladké Pána,
Tomu pokoj Ježiš v láskeovej oddáva.

Podme my kresťania, a ďakujme Pánu,
Obdivujme štedrosť od Boha nám danú;
Dnes sa nám narodil dávno prisľúbený:
Pán Ježiš, Spasiteľ; z najčistejšej Panny.

Hlasy spevov spojme s anjelmi z výsosti,
Ktorí zvelebujú Darca všetkých milostí
Padnúc na kolená; Jemu sa pokloňme,
A On nás požehná a obdaruje hojne.

P. D. M. Kessereő.

Vianočný stromok.

Obrázok z líca a na ruby.

Jak utešene jesto v krúhu kresťanskej, nábožnej rodiny na štedrý večer za stolom sedieť!! Lampa jasnejšie svietí, kachle teplejšie ohrievajú, aj izba nielo sebe podobná, tak krásnou býva. Obrus stolový skvie sa belosťou; pokrmy, zvlášť tie medové, malkom a medom posypané pupáčky voňajú, radosť všetkým z očí žiari ... A keď sa nasýtíli, ta vonku zatrubí pastier, zapleskne korbáčom, a na prosbu dietok začne otec vyprávať o pastieroch betlehemských, a o milostnom Jezulátku.

Tak bývalo aj u pána učiteľa Bohumíra pod Tribčom.

Sedeli všetci v prítulnej láske za prikrýtim stolom, a pánu učiteľovi, ktorý na svojom lône 3 ročnú Marianku držal, plynuly slova sťa ten med. Dievčatko zahrávalo sa s jeho bradkou, a hľadelo modrými očkami na matku sa usmievajúcu. (Bože a teraz už v hrobe odpočívajúcu!!) — Druhé väčšie dievky utúlili sa k matke a babičke, ktorá sedela na prvom mieste v novom čepci.

Pod vypráváním otcovým vstala potichu matka, a odyšla do druhej izby. Keď hodiny 7-mu odbily, zvonček zacengal, dvere sa otvorily, a dievky zaplesaly. Veľký, ožiarený vianočný stromok díval sa na nich a núkal ich svojimi darmi. Hrnuly sa k nemu. Otec a babička prapredku. Divily sa tým zlatým orieškom, krásnym usmievajúcim jablčkám, sladkým cukrovinkám, rozmanitým panákom a ovečkám a iným hračkám. Žiadne sa však neopovážilo stromka sa dotknúť; stály okolo neho so svätou úctou. Hľadely i dolu, kde na zelenom mochu stál z papierz chlieb a v ňom malý Ježišok, sv. Jozef a Maria.

— „Vidíte, — vravel otec, — toto vám poslal Ježišok, a to všetko vám patrí . . . babička má vás podeliť. Ale napred poďakujte sa pánu Ježiškovi a zaspievajte mu.“

Sadol ku klavíru, zahral vianočnu predhru a spieval so svojimi dievkami pieseň: „Narodil sa Kristus Pán“ — atď.

Babičke vyhrkly stoky slz, a sám učiteľ musel si pery hrísť, aby od slzenia premôcť sa mohol. (A čo ešte toho roku!!)

Keď dospievaly, rozdala babička dievkam dary. Bola vám to radosť nevysloviteľná, ani v kráľovskom paláci! Po chvíli riekol chlapec Ernestinko: „lha, nekto sa nám díva do okna.“

— „Marka“ — volal učiteľ k slúžke, podívaj sa, kto to tam je, ale ho neodháňaj!

Marka urobila tak a vráfac sa riekla: Stojí tam Tóno Ferda.

— „Ach ubohé dieťa, — vzdychla si babička, — matky nemá, a otec iste s Izidorom pálené v krčme pije. Dovedzže ho semka, nech sa s nami raduje, — doložil učiteľ Marke. „Dnes bohatí Betlehemčania nechceli chudobnú Mariu s Jozefom prijať, nebudme i my, jako oni.“

Služka dovedla Tonka, desaťročného, napoli zmrznutého chapca. „Čo robíš tam vonku pod oknom?“ — pýtal sa ho učiteľ, a prečo nie si doma pod teplou pecou?

— „Doma niet zakúreno, a apko. Boh zná kde je, nariekal chlapec.“

— „A či si večeral?“ — opytovala sa ho pani učiteľka.

— „Apko dal mi 2 krajciare, kúpil som si starú zemlu, šuškal chlapec.“

— „Ubohá sirota, — volala pani, neplač, dám ti v mene Jezulátka teplú večeru.“

A posadili ho za stôl, sniesli mu všetko, čo bolo pozostalé, a deti okolo neho stály, a radovaly sa, že mu tak dobre chutí, a potom mu napchali ovocím vačky jeho, a keď už bol ospalivým, Marka ho zaviedla domov spať. Keď babička si ľahla do postele, pomodlila sa za Ferdu starého otčenáš, aby mu Boh dal lepšie vnuknutie a lásky k vlastnému dieťaťu.

II.

Pán Hloch je bohatý liberál a má aj tovarňu (fabriku) na Podhradí. V jeho kaštieli je dnes tučná, mäsitá kotržína, hostina. Hostia pijú i šampanské víno, ktoré len až tak tieklo. Deti jeho však s guvernankou, — vychovateľkou — v druhej izbe večeraly....

Keď siedma hodina odbila, zazvonila milosťpani Klochka strieborným zvoncom. Sluha odbehol, deti prišly, matka ich predstavila hosťom a uklonily sa; na druhé cenganie rozlietly sa dvere a veľký ozrutný vianočný strom žiaril storakým svetlom.

— „Ach to krásne“, pleskaly deti rukama.

— „Skutočne krásne“, prichvalovali i páni hostia. Gratulujeme milosťpanej. Milosťpani sa uklonila na poďakovanie, vstala a v hodbábnych šatách šuchotala k stromu.

Jedon zdvorilý pán hosť podal jej rameno, a viedol ju po voskovej dlážke jak po ľade. Deti chcely maškrtky so stromu šklbať, ale guvernanka po francúzsky ich okrikla.

Za stromom stál veľký stôl, a na ňom plno darov. Milosťpanipristúpila, ku stolu a počala rozdávať: najprv dievkam, potom i druhým hosťom cigárky, cigáršpice, budiláre, zlaté gombiky, ihlice atď. Hosť za hosťom bral dary, a každý líbal ruky milosťpanej jako na hromnice, keď kňaz úradným svičky rozdáva

Konečne boli všetci podeleni, aj služobníctvo.

Pán Kloch zapleskol vesele veľkými dlaňami, a vravel: Dnes je nútno všetkým sa tešiť, preto nechal som spraviť ešte jeden strom . . . Františ, dones ho!

Sluha odbehol a doniesol jedfu, na ktorej visely údzeniny všelikej podoby. Postavil ju na dážku vedľa prvého stromu.

Nuž, a pre koho je to? tázali sa všetečne hostia.

— „Hneď, hneď pánovia uvidíte. . . Františ, poved tam vonku, aby ich Jozef popúšťal!“ — Františ odbehol. Za okamih rozliehalo sa po schodách a gáňoch kvičanie a vrčanie. Pán Kloch zahvyzdol.

Dvere sa rozlietly, a hrba psov vbehla.

— „To vám donieslo Jezulátka“ — riekol vyškľebený Kloch a ukázal na údené mäso.

Psi bez núkania vrhli sa na strom, zvalili a chlamtali až hnusoba to bola, počúvať a dívať sa na to. Konečne sa i začali ruvať.

Celá spoločnosť sa smiala, až sa za bruchá chytali.

— „Ale to je v pravde ženiaľny nápad“ — volali.

Takto slávil štredý večeru pána liberála Klocha.

Láskavý čitateľu! Kto z týchto dvoch lepšej slávil pamiatku narodenia Ježiška? Či ten chudobný učiteľ pod Tribčom, alebo bohatý liberálny Kloch na Podhradí? Komu radnej priat radosti: boháčov, alebo chudobe?

Možno, že i bohatá Klochka venovala pár korún na vianočný stromček pre chudobné dietky v škole, ale, — kto vie, — či to neurobila z tej slabosti terajšieho sveta, — aby ju neкто za to v novinách vy-chválil.

Ano v novinách sa to skvelo — ale nie medzi hviezdami.

Jani, učiteľ.

Zlaté jubileum. 20. dec. bolo tomu 50 rokov čo bol za kňaza vysvatený, a 40 rokov bolo tomu, čo sa farárom stal dekan-farár v Bassove Edvard Möller. Nech Pán Boh živí tohoto horlivého duchovného.

† **Ján Sztankó**, farár spišskej obce Letanovec v 48. roku veku a v 23. roku kňazstva svojho dňa 18. decembra zomrel. V nebohom cirkev katolícka jedného horlivého kňaza ztratila. Večné svetlo nech mu svieti!

V baňskobystrickom okrese s vládnym programom kandidovali štátneho sekretára dra Schmidta.

280 tisíc korún daroval holomucký arcipastier dr. Kohn čo základinu tomu spolku, ktorý bude povolaný chudobných kňazov napomáhať. Tento milosrdný a veľkodušný skutok sám sa chváli.

Milosť Ducha sv. V Knuhalaši 4. decembra kalvín Alexander Berta opustil kalvinstvo a navrátil sa do lona cirkve Kristovej. Horlivý farár Štefan Veber utešenou rečou ho prijal za svoju ovečku.

Bánffy čestným občanom hlav. mesta zostane, pretože proti tomu čestnému mešťanstvu zadanú appelláciu odmrštil pán minister vnútra. Tedy pán Bánffy môže byť pyšný, že táto záležitosť preňho tak prajný koniec vzala.

Vyslanec, ktorý rád telegrafuje svojim voličom. Šima často telegrafuje svojim voličom. Keď v súboji poranil spisovateľa Lipcseyho, bol im telegrafoval: „Lipcseyho sošivajú, ja ale pivo pijem.“ — Teraz pri odročení snemu bol im telegrafoval; „Vypukne revolúcia, vláda zaťakuje; len sa Uhri k motyke a ku kose.“ Lenže úrad neposlal ďalej tento telegramm.

Biela liška. Z Levoče oznamujú, že v spišských horách zastrelili v staroveskom okrese bielu lišku.

Vela návratov. V Arade v chráme minoritov behom posledných troch rokov 70 inovercov prestúpilo do lona cirkve Kristovej. Medzi nimi bolo 19 židov.

Vítazstvo Iudákov vo fótskom okrese skvelé bolo: Volili sa tam 15. dec. stoliční výborníci. Kalvíni proti Iudákom hlasovali, lenže títo predsa zvíťazili a vyvolili za farára Révésza za stoličného výborníka.

Podporujme kat. tlač. V jednom časopise nasledovné riadky sme čítali. „To je hanba, že tak vela katolíkov nekatolícké noviny čítajú. Ešte i horliví katolíci tak jednájú, podprujú tlač, ktorá kat. cirkev a jej duchovenstvo napáda. Jako sa dá srovať toto jednanie s tým, čo vo verím Boha vyznávame, s obcovaním svätých. Svätí z neba len nepriateľským okom môžu hľadať na tlač kresťanský cit urážajúcu.“ Veru tieto riadky ne jeden Uhor katolík by si mohol všimnúť.

Počet kresťanov, židov a pohanov na svete. Všetkých ľudí na svete je asi 1600 millionov. Katolíkov je 320 millionov; arcibiskupov je 200, biskupov je 1200, kňazov je 350 tisíc; missionarských kňazov je 15 tisíc, missionarských bráťrov je 5 tisíc; missionarských mníšek je 50 tisíc; všetkých evanjelikov je 160 millionov, lenže patria oni ku 150 vierovyznaniam; židov je 11 millionov; starovercov je vyše 100 millionov; mohamedánov je 170 millionov, pohanov je vyše 800 millionov. Tedy doposiaľ ešte len tretina obyvateľstva zeme je kresťanskou. Modlitbou a milodarmi budme na tom, aby aj pohani čím skorej uzreli svetlo pravej viery, aby čím bliž bol len čas, v ktorom dľa slov Krista jeden ovčinec a jeden pastier má byť.

Samovrah liberál. Liberál vyslanec Julio Ha-lassy, ktorý zastupoval baňskobystrický okres, samovrahom sa stal.

Zastrelený žid veľkovec. V obci Turja-Polyána žida Rubena Friedmanna cez oblok ktosi zastrelil. Četníci už hľadajú raha.

Vo Sv. Petrohrade pri nabíjaní jedného kanna výbuch usmrtil 9 vojakov, okrem toho desať vojakov je ranené.

Katolíci v Spojených Štátoch. V r. 1785. v Spojených Štátoch bolo len 25 tisíc katolíkov, dnes je už 10 millionov katolíkov tam. Vtedy nebolo tam ani jedného biskupstva, dnes je v Spojených Štátoch 13 arcibiskupov 68 biskupov, a asi 10 tisíc kňazov, kostolov je tam skoro 103 tisíc. Veru je to pekný pokrok za 100 rokov.

Smrť matky a syna. V Promontore pri Bada-pešti zastrelil sa Jozef Lang; na jeho pohrabe taká boľasť naplnila srdco matkyné, že sa jej ono puklo a náhlu smrť jej pritiahlo.

Vo Veľkom Orvišti taká je lacná kapusta, že sto hláv dostať za zlatovku. — Tu sdeľujeme i to, že tamajší pán rychtár 100 zlatých daroval na oltár.

Najnovšie. Vyslanci 22. dec. uzavreli, že vianočné prázdniny len tri dni potrvajú. Ján Molnár ostro napádal vládu, zvlášte Percela pre predošlé volby (Kálmán: To bolo vraždelníctvo). Minister shabal volebné právo. A tento Percel chce byť predsedom snemovne. Tisza pomluval ľavičiacstvo (Výkriky: Podlá pomluva a lož! Vlastizrada). Ústava je vážnejšia, nežli hocčo iné. Novú vládu žiada. Veľké, dlhotrvajúce a zvučné čapkanie sprevádzalo reč Molnára, ktorému mnohí blahoželali. Na konci zasadnutia Pichler interpretoval. Medzi iným povedal, že Bánffy nenie v stave zastat statočnosť uhorského národa proti Luegerovi. Lueger je podliak, a myslí si, že v Bánffyovi súdruhu našiel. S tým koniec vzalo zasadnutie.

Otca zabil v Solymosi 18 ročný mladík Čučeku. Otec bol totižto zavolaný v deň menín jedného piatela na hostinu. Aj jeho syn chcel ta ísť; otec mu kázal doma zostať, aby pozor dal na mlyn; syn ale nechcel posluchnúť, následkom čoho otec ho biť počal; syn kôlom nazpäť bil otca, a naráz tak ho ovalil po slychu, že hneď vypustil ducha. Veru bez viery vychované alebo od zlých spoločností nechránené deti celými ohavami sa stanú neráz. Rodičia dľa spravdivej prístnosti v kázni a bázni si vychovávajú deti, lebo prút si pletiete na seba, jestli im volkáte.

Antisemitismus v Algíre. V Algíre až veľmi prichára pánom židom. 10. decembra na jednom antisemitickom shromaždení vypovedalo sa, že zatiaľ nebudú mať a nedajú pokoja Algíriania (v Afrike) zakiaľ posledný žid nevyklúdi sa z Algíra. Na tom shromaždení prítomným bol aj mešťanosta Regis, ktorý preto vyzdvihnutý bol od prefekta. Lenže on ďalej pokročil a zaľakoval, spolu ale vyzval spoluobčanov, aby len vytrvali v boji. Prvý mešťanosta tiež vydal náročné oznamy, v ktorých podobne povzbudzuje ľud. Keď toto videl vládou vymenovaný prefekt Genie, zaľakoval v Paríži.

Programm odpomoci. Mravný a hmotný úpadok uhorskom Ruthensku vzbudil konečne i pozornosť panujúcich kruhov. Vyslali tam teda Ed. Egana, aby skúmal príčiny úpadku a vypracoval programm odpomoci. Pán Egan na základe svojich zkuseností odporúča: 1. Energickú hať proti záplave Židov z Ruska a Haliče. 2. Nemilosrdné sdecimovanie krčiem, zamedzenie kreditu drakónskou prísasťou, včasné zatváranie krčiem v neďelu a sviatky. 3. Utvorovanie spolkov miernosti. 4. Prísne dozeraie na úžerníctvo. 5. Utvorovanie úverkových spolkov. 6. Zaopatrenie ľudu štachetnejšími druhmi dobytky. — Programm bol by teda — na papieri. Ale kto a kedy ho prevedie, kde celé jeho ostrie je namevené proti záujmom Židov! P. Egan môže mať veľmi krásne úmysly a zámery, ale sa obávame, že akonáhle prejde k čímon, nebude mať dlhého pobytu v Marmarošskej a okolí.

Platy excellencií. Ministerpredseda bar. Bánffy má platu: aho ministerpredseda 20.000 zl., úradný a osobný pridvavok 12.000 zl., ako vyslanec 2400 zl., a keď prevezme i torbu ministra vnútra 12.000 zl., spolu teda 46400 zl. a k tomu byť v paláci ministerpredsedníckom. — Za to človek pevných nervov znesie vari i niekoľko nadávok, menovite ak sú zaslúžené? — Desider Perczel bude mať platu: ministerskej pensie 4000 zl., ako predseda snemovne 12.000 zl., bytnéha 2000 zl. a vyslaneckého platu 2400 zl., spolu teda 20.400 zl. a k tomu ešte stoličná pensia.

Štyri fialky židovské. Židáci Šolmo Weiss, Izák Špitzer, Maxo Spitzer a Samuel Stern miesto kaftanu navliekli na seba maďarské rúcho, potom ale pomocou falošného splnomocnenia cirkevného dovolené im bolo, milodary sbierať na katolícké chrámy, čo sa im tým ľahšie darilo, lebo to pod falošnými menami činili, ktoré takto zneli: Andrej Molnár, Alexander Kovács Jozef Sébők a Anton Zachár! Lenže v Hódmező-Vásárhelyi zle pochodili, pretože zakiaľ sa z milodarov zabávali, polícia im na stopu prišla. Teraz v chládku rozmýšľajú, že predsa je to len zle, keď sa taký figel nepodari.

Níže s pozemkovou daňou. Nasledovné obce sa obrátili najnovšie na krajinský snem, aby pozemková daň snížená, bursová daň ale uvedená bola: Horváth-Kömlé, Kibodok, Remete, Püski, Hódmezővásárhely, Kis-Jenő, Magyar Polány, Németh-Geucs, Kisbér, Hántó, Töttös.

Väzeň uskočil. V Marcheggu uskočil väzeň Villem Brunner. Jeho totižto na železnici viezli z Marcheggu do Budapešti; lenže v ceste skočil so železničného vozňa a podarilo sa mu utiecť.

Mravy terajších detí. 12 ročný žiak Florian Lenárt v Budapešti skočil do Dunaja, lenže rybári za včasu ho vytiahli z vody. Nechce vyznať príčinu svojho hrozného zločinu. No prameň takých kúskov je nekresťanská výchova, ktorá už mnohých zbavila života.

Oheň. V spišskej Novej-Vsi dňa 12. t. m. 3 stodoly s pobočnými budoviskami zhorely.

Žid čo reholník. V szilágyskej stolici k jednému grécko-katolíckému kňazovi prišiel od východu jeden pán, ktorý sa udal za reholníka. Farárovi sa hneď podozrivým zdal byť ten človeček. Rano pozre do siene a vidí, že klobúk má na hlave a modlí sa na židovský otčenáš, ktorý mu s hrdla visel. Však len veľa vystane od žida.

Smrť bezbožného. Pred krátkym časom si pri spišskej Novej-Vsi jeden robotník zo samovražedným úmyslom na železničné šiny ľahol, tak ho vlak prešiel. Hrozný osúd čaká takého na druhom svete!

Redakcii zaslané spisy: „Hospodárske Noviny“ (mesačník); cena na celý rok 1 zl.; vychádzajú v T. Sv. Martine. — „A zsidókérdés.“ Vydala Tiačiareň Sv. Gerharda v Budapešti (VIII Práter u. 44) Cena 30 kr. Vrele odporúčame. — „Príprava ku sv. spovedi a prijímaniu“ Budapešť (VI. Podmaniczky u. 15.). Vydala veľk. pani Lujza Csery. Cena 10 kr.; viaz. 15 kr. Toto dielo čo vianočný osožný dar pre mládež odporúčame do priazne rodičov, duchovných a učiteľov.

Ceny v sústrednej trhovej sieni. Mäso hovädzie 72—90 kr. (kilo); baranina 36—46 kr.; teľacina 72—90 kr.; sviňačina 60 kr.; slanina 64 kr.; šunka 68—95 kr.; masť 65 kr. — Kura 40 kr., sliepka 65 kr., vykrmená kačica 1 zl. 40 kr., hus 3 zl. 50 kr.; 30 vajec 1 zl. — Hrozno (1 kilo) 36 kr.; hrušky 60 kr.; jablká 16 kr.; orechy 28 kr. — Smotánka (1 liter) 24 kr.; zemiaky mcent 3 zl. Jedna hlavka kapusty 11 kr.; 1 kilo zakvasenej kapusty 11 kr.

DOPISY.

BAŇSKÁ BYSTRICA, 13. dec. 1898.

Vážený Pane!

Srdečne prosím týchto mojich pár riadkov uverejniť, a dľa vašej vôle vyreparovať.

Už zas o jedného liberálneho vyslanca menej je, a dal by milý Boh to, by čo skorej ich všetkých ta parom pobral; náš baňsko-bystrický vyslanec Julo Halasy predtým Fischer, si dnes po obede o 1. hodine guľu cez svoju múdru hlavu prehnel, teda čertu slúžil, čert ho vzal.

Aj toto bol z tých jeden, čo za 29 rokov raz múdrou hlavou pokývol, a aj toto bolo za civilné manželstvo.

Zvedavý som na to, že či zas naši čestní mešťania si len takého mameluka vyvolia, na snem pošlú, čo zas len bude hlavou kývať, ako tento samovrah, — naši mešťania sú pravda dobrí horliví katolíci, česť im zväčšej čiastky, ale máme tu i tak zvaných dobrých katolíkov, ktorí sa v prsá bijú, ale pre svoj zisk a nie pre presvedčenie, kepienok sa obraca, ako vietor duje, a ta sa ide, kto dá viac tej tekutiny. — Vstúpte už raz do seba a nehlasujte na liberála!

S hlbokú úctou.

L'udák.

MARKUŠOVCE, 1898.

Hlbokostený Pán Redaktor!

Ponevác v 49. čísle „Krešťana“ o markušovskej (Spiš) volbe stoličných výborníkov uverejnená správa, že Hraštanskí voličia v úplnom počte nedostavili sa na volbu; kdežto práve pán Ladislav Moyš Hraštanský farár bol kandidovaný, k nedorozumeniu príčinu dala, — nakoľko nektorí túto zprávu ohľadom pána

farára Ladislava Moyša nepriaznive vykladali, nižej podpísaný osvedčujem, že dostavenie na volbu všetkých Hraštanských voličov jednoducho preto vystalo, ponevác Hraštanského pána farára v mene našej strany, o jeho vyvolení na toľko som uistil, že prítomnosť všetkých Hraštanských voličov, nášho kandidáta pána Ladislava Moyša, a dvoch čisto ľudových, ale od volbišťa ďaleko ležiacich obcí nebola potrebná, aby pán farár Ladislav Moyš vyvolený bol.

Takieto okolnosti dovolily to, že tak Hraštanskí voličia, svojich vyvažných zárobkov pozbavení, jako aj Vitkovci a Hrušovania o i svojich prác odtiahnutí byť nemuseli. Pán Ladislav Moyš aj tak s väčšinou 113 hlasov zvíťazil; keďže on 150, jeho protivník ale pán Karol Pivovarčík baňský úradník, 37 hlasov obdržal.

Markušovce, 17. dec. 1898.

Julius Kern, markušovský farár.

BOLERÁZ.

Váženo Ctený Pán Doktor!

Úctive vás prosím, podľa možnosti uverejnite tento dopis, abych tunajšie pomery opísať mohol ct. čitateľom v našom oblúbenom časopise v Kresťanovi. Naša obec pozostáva asi zo 135 numer, chotár máme tu ešte neškodný, keď Pán Boh zachráni od škody, úrody sú tu neni veľmi chybné.

V novembri bola volba stoličných výborníkov. v Nadaši, kam aj Boleráz patrí, výsledok volby bol ten, že ľudová strana prepadla, a tak zvolení sú liberálni notári, nádašský a bolerázsky, keď takto píšem, snád si nekde bude myslieť, jako to môže byť, aby sa niečo takého mohlo stať v takom okrese, jako je Trnava, ja na to vravím, že je to veru veľmi smutno, príčinou toho sú niektorí z našich vodcov, lebo nebedlia o ľud, nepoučia ho o politických právach, nehľadia na to, aby ľud čítal dobré časopisy, druhou vinou sú sami voličia, že dali sa zakúpiť za pár litrov tej čertovej pálenky, za niekoľko súdkov piva, za niekoľko vištlí a cigár, a lichotavými rečiami; kresťania v cirkvi katolíckej vychovaní voličia, či nemáte rozum, nuž kdeže je vaše presvedčenie, (česť niektorým veľmi zriedkavým výminkám).

V našej obci sa takéto udalosti často stávajú, čo je veru nechválitebná vec, u nás totižto je taký poriadok, čo si pán notariuško zažiada, to už veru musí byť.

S úctou

Jeden ľudák.

V PEZINKU, 10. dec. 1898.

Dvojtíhodný Pán Redaktor!

Prešporské noviny „Westungarischer Grenzbote“ uverejňuje pod nadpisom „Die jüdische Weinpanteherei — der Rum des ungarischen Weinbauern standes“ nasledujúci článok, ktorý v záujme vinohradníkov

čitateľov našich novín v preklade podávame: Z Pezinku píšú početní vinohradníci do „Genzbote:“ Už od dlšieho času sú v obehu „Annonce“ a cenníky po všetkých vidiekoch tohoto obsahu: Bernáth Deutsch ml. majiteľ vinohradov v Pezínku, (vlastné vinohrady v Uhorsku), naposledy ešte ale producent vína v Pezínku, predáva vína aj z vlastnej úrody. Všetko ale, čo dovoľuje si tento človečok pod ochranu zákona, je slepenie a klam, lebo ten dobrý pán Deutsch, nemá ani pivnice, ani vlastnej úrody v Pezínku, ani vinohradov, ani nenie (drorabalelom) vín v Pezínku. Celé jeho remeslo nachádza sa na Cajle, len byť a kancelária jeho nachádza sa v Pezíkuk.

Začiatkom tohoto roku, kúpil si síce jodon vinohra, ponač ho rozličným spôsobom obviňovali, že sa falošne udáva. za toho — lebo onoho, — len pre svoju bezpečnosť a aj to nie o peziňskom chotáre, ale na bajlandskom lebo predtým, pri tom všetkom, že sa za producenta vína atď. udával, ani len za hrst zeme, ba ani len jeden vinný peň nemá. Ctený čitateľ si dá ľahko teda odpoveď na tú otázku, čo je teda pán Deutsch. Azda nie tak víno — jako vinkokupec, lebo dľa svojho udania, má na predaj rozličné vína, tej najlepšej, jako aj slabšej jakosti, z celej našej krajiny, ešte aj všelijaké „Ausbruchy“ z rozličných krajov, máre Ausbruchy, aj peziňsky Ausbruch, keď aj od dlieho počtu rokov, taký sa nenaprešova, ponač sa žiadne figi hroznové netvorily, najviacej snáď len v cajlamskom potoku, anebo v jeho studni na dvore.

Jedneho krásneho dňa prekvapí a ml. p. Deutscha údajného veľkokupeca vín v Pezínku, premilá návšteva v jeho pivnici Cajlanskej, jako to už svojim časom v Genzbote oznámené bolo, a prišli páni, začali veru i proti jeho vôle dom prekutávať, ku svojej veľkej radosti, našli všelijaké chemikalie v postelach skryté, k jakému cieľu tieto slúžiť mali, každý sebe ľahko pomyslí, a tak nenie div, že naše peziňské víno, ktoré pri práci ľudskej a pri požehnanie Božom na vinici sa urodí, ktoré dlhý čas predtým dobrý chýr požívalo, — dnes vo všetkých vidiekoch je tupené a opovrhované, pone áč Bohužiaľ, mnoho takého nás a náš chýr hubiaceho udajného vína sa z Pezinka rozposie'a.

Chvála Bohu, sú ešte aj vínokupci, ktorí vína naše radi skupujú, a ktorí nehovoria, že v Pezínku len pančované víno je k dostaniu, lebo sami prichádzajú k vinohradníkom do pivníc a kupujú si potrebné tam, kde sú uistení o tom, že dobré víno kúpili a nie pančované, lebo peziňský vinohradník sa neopováži do svojej pivnici také prijať, jestli ale taký pád sa udal, tedy to bolo na Cajle a nie v Pezínku, kto teda naše víno nevedome tupí alebo opovrhoje, ten pre svoje presvedčenie nech príjde do našich pivníc víno také kupovať, ktoré sa na pni rodí.

Bohužiaľ sami p. kupci sú tomu na príčine, keď tvrdia, že v Pezínku len samé pančované víno je k

dostaniu, obzvlášte tí, ktorí si doferavosťou cestujúcich agentov také vnucovať nechajú. Na toto by mal každý dať pozor.

Na tolko nám je známo, u nás ešte žiaden vinohradník nevyslal agenta, aby mu dotieravosťou jeho víno odpredával, peziňský vinohradník ani nenie vstave držať si jedného Buchhaltera, lebo je rád keď len svoju dostatočnú výživu má. Toto môžu len takí producenti, ktorí deň jak deň môžu oberať — a predávať, nie ale tí, ktorí celý rok pri tom robíť musia a len raz v roku úrodu očakávať môžu, jestli by táto živelnými pohromami zničená nebola, a potom čakať musia až im volakto víno odkúpi, aby tak na zimu chlieb a iné potreby zaopatrit, dane a prípadne aj dlhy zaplaciť mohli; — lebo nie, každý je vstave ti potrebné, zvláštne keď má väčšiu rodinu, z jednej úrody zadováž ť, kdežto druhý, každú dobu, či mrzne či hrmí či krúpi padajú, ani nemusia s filozeru ani s Peronozperu bojovať a predsa úrodu bere — a vinohradník tu z rozhorčenosťou sa musí dívať, jako taký k jeho škode za krátky čas veľké summi si vyrobí a na to ešte aj chýr jeho zdravej plodiny kazia; Či je to spravodlivé a zákonité?

Mnoho ráz už som už čítal v novinách, že vínokupci obrátili sa s ponosom k ministeriumu, že pre umelecké víno jejich obchod trpí.

Či by sa konečne vinohradníci nemali schopíť a a p. ministromi vybrať, aby svoj spravodlivý ponos predniesli, že keď už vo vinohradoch rozličných nepriateľov majú, ešte aj proti tomuto spravodlivú svoju ochranu hľadajú.

Opravdu predkovia naši neznali žiadneho kúštného vína, neznali žiadnej filoxery ani žiadneho nepriateľa, ktorého my vinohradníci máme.

Či to nenie zločin, čo robí sa dnes s vínom, ktoré nám Boh požehnáva, či potom div, keď Boh všelijaké pohromy na vinohrady posíela. Toto nech slúži na obranu naturalného nášho vína a jeho dobrého chýru a k poučeniu všetkých, ktorí opovážajú sa tvrdiť že v Pezínku len samé pančované vína sú k dostaniu, aj by sme si priali aby pozorovali kupci na to, či predávajúci vinohradník volá sa Jánom, Michalom, Pavlom, Ondrejom nie ale Ičíkom, Josel David Bernát a Jajteles.

Prosté a figliarske nápady.

Katka: On moja drahá Kačenko, však ta len lutujem, že ideš za toho starého Miša, jako že si to mohla urobiť.

Kačenko: No, moja Katko, vieš, to je veľmi vábľivé, keď človek nádej má v krátkom čase mladou a bohatou vdovou stať sa.

**Krestania!
kupujte len u krestanov!**

Oznamujeme ct. čitateľom,

že od mesiaca novembra „**Tlačiareň sv. Gerharda**“ prevzala „**Našu Nádej**.“ Od terajška tedy všetky reklamacie, zasielky a predplatky tejto tlačiarne sa majú posielat (Budapešť, VIII. Práter u. 44.) Kto naraz predplatí na celý rok na „Našu Nádej“, ten „Veľkú Novinu“ zdarma dostane, hrubý sošit „Veľká Pliaga Sveta“ ale za ľavnú cenu 30 kr. Okrem toho budeme mať starosť, aby každý rok na vianoce dostali čtení predplatitelia pekný obraz, alebo utešené čítanie. Redaktorom Našej Nádeje i ďalej zostane **Dr. Jozef Janda**, ktorého diela tak rád čítá ľud. — Zvlášte náboženské spolky a čtených duchovných prosíme, aby sa zaujali za Našu Nádej, ktorá — jako už pre mnohí duchovní uznali — na mnohých miestach zástoj missii hrá. Večtí poklonu uviesť, poklonu k prev. Sviatosti Oltarnej ľudu obľúbenou učiniť je zmôžneno jedine pomocou týchto výborných sošitov. Články i ďalej budú také zaujímavé, jako doposiaľ byly, obsah ale bohatší bude; cena, čili celoročný predplatok ale ten istý zostane: 1 zl. Bez spomienky ani to nesmieme nechať, že „Naša Nádej“ jedine prináša obrázky medzi všetkými slovenskými mravno-náboženskými sošitami. Jaké utešené sú jej obrázky, o tom každý má pochopu, kto len aspoň jedno číslo dostal do ruky. V tej nádeji, že horlivosť a obetivosť kresťanov slovenských i ďalej umožní vydávanie Našej Nádeje, odporúčame znovu tieto sošity do priazne predplatiteľov. S úctou

„**Tlačiareň sv. Gerharda.**“

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme čtených spolupracovateľov a dopisovateľov „**Kreštan**“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslat, ináč nemôžeme s ich uverením v najbližšom čísle.

H. J. na Myjave. Vy ste tak jednali, jako jeden žiak v Kocuriciach. Pán učiteľ sa ho pýtal, ktoré sú mesiace; Žiak: Január, február, atď. Učiteľ: No dobre, povedz ich teraz od zadku. Žiak obrátil sa chrbátom učiteľovi a začne: Január, február atď.; no bol to smiech v tej škole. Dajte si pozor, aby sa z vás nesmiali ľudia. — *Dubové. Ján Otrhaný.* Strach je zlým radcom. U vašich susedov čudno sa poľuje tedy, no sdelím to aj ct. obecnstvu nášmu. Žid bez psa chodil od viac týždňov na poľovku; pán farár sa ho

pýta prečo to čini. Na čo žid odvetil: Vhiethe, čo phán fharárkho; jha preto neberem so shebou psha nha pholovkhu, lhebo mhiesto zajhaca som hobyčajnhe psha postrielal. — *Martin Kulifaj.* Chycte a držte ho za šticu, až sa mu od strachu zuby začnú potiť. Trnava nenie od vás ďaleko, tam ľahko sa dá s ním poriadok spraviť.

Americké vreckové hodinky.

Zovnútorne jako striebro sa skvejú; barva sa nikdy nezmení. Dobre idú, napravovať ich netreba, lebo vyprobované sa dostanú. Zakiaľ zásoba trvá, cena

len 2 zl. 80 kr.

➡ Neskôr viac budú stáť. ⬅

Dostať ich jedine u

Alexandra Polaka,

u hl. skladníka dielne na americké hodiny.

4-25

Budapešť, V. Kálmán u. 17 M.

NEMOCNÝM L'UDOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hľistu a na žalúdok trpia.

Stužková hľista i s hlavou vyženie sa bez bolesti za šesť minút.

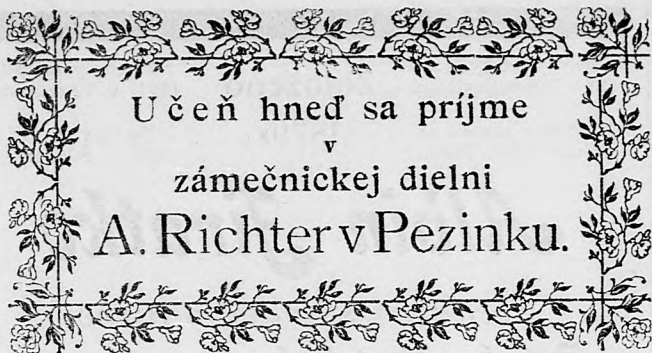

Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekárni **JOZEFA SCHNEIDER** v Rešici, hlavná ulica 6. (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezboľastný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hľisty. Vek udať treba. Zákonne chráneno. Jedna škatula s doberkou 3 zl. 60 kr. Znaky stužkovej hľisty sú tieto: Bledosť tvári, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netúženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veľa šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli, grganie, pichanie a bolesť v črevách, klopanie srdca, neriadne koluje krv, u ženských hlavy bolenie, náchylnosť k zrotenosti, žiadanie smrti, zunovanie života. — Ďalej dostať tu i všade v lekárňach **Antonové tašky Schneiderové**, ktoré sú ešte neprekabátené z ohľadu účinku. — Jedna škatula stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej bolesti veľká škatula 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekárni **JOZEFA SCHNEIDERA** v Rešici (Dolnie Uhorsko).

12-30

Učieň hneď sa príjme
v
zámečnickej dielni
A. Richter v Pezinku.

Mestská lekáreň k „ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie
sv. Juraja.

Založená 1735. Telefon 395.

Adresa telegrammu :

Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, bolesti zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1-2 natrení. Nesčíselné vďačovníctva to dokazujú. Cena fľaše 1 zl., cena fľaše na prábu 50 kr.

Vodka na prsá a na pľúca: Výťah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekáteným prostriedkom hojajúcim, uľavujúcim a osilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľucovom hurute, pri zachrípnutí atď. Veľa vďačovníctva potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 1 zl., fľašky na prábu 50 kr.

Krv čistiacie piluľky temešvárskej mestskej lekáreň veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie piluľky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdočnom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.

Tieto vyprobované a za výborné uznané prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekáreň, a len vtedy sú opravdivé. Sú li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričínením 16 krajciarov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 5 zl. franco

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický
cent stojí 6 zl. 50 kr.

Čo je Kathreiner-ova

Sladová káva Kneippova?

Odporúčania najhodnejší, jedine zdravý, pritom najchutnejší a najlacnejší kávový nápoj. Ona je čistý prirodzený výrobok v celých zrnkách a čísta od dokázaných, zdraviu škodlivých súčastí zrnovej kávy. Kathreiner-ová sladová káva Kneippova má jediná ten obľúbený zápach zrnovej kávy, ktorý obdrží skrze najvyššími odborníkmi vyprobovaný a všade uznaný Kathreinerovský spôsob dorábania. Jej hodnota je trojnásobná pre zdravie, chuť a sporivosť. Opravdová „Kathreiner“ by nemala viac chýbať na žiadnom rodinnom stole.

K čomu slúži Kathreiner-ova

Sladová káva Kneippova?

V statisícach rodín, ako aj v najviac verejných ústavoch ako dodatok k zrnovej káve, ktorú ona v jej chuti pôžitnejšou a príjemnejšou učiní. Veľký počet vynikajúcich lekárov predpisuje Kathreiner-ovú Sladovú kávu Kneippovú ako jedinu odporúčaniahodnú náhradu za zrnovú kávu, menovite pre deti, pre choré a slabé osoby. Podporujú chuť k jedlu, ľahko ztraviteľná Kathreiner-ova Kneippova Sladová káva aj skrz jej dobrú, príjemnú chuť po krátkom privyknutí všade sa pijať vždy s väčšou obľubou.

Nech sa Kathreiner-ová Sladová káva upotrebi niekoľko ráz ako dodatok, alebo čistá, viac sa od nej neodstúpi!

Všade sa môže dostať.

Výstraha od naničhodných napodobnenín!

Vážna vec pre chorých na pľúca.

Paríž, Bordeaux, Brussel 1897. čestný diplom, zlate medaile

12-20 borový výťah

Patra Kautena

Účinok je istý aj v tých najnebezpečnejších pádoch. Veľa listov uznania od lekárov a vysoko postavených osob. Cena litra 25 zl., 1/2 litra 12 zl. 50 kr.; 1/4 litra 6 zl. 25 kr.

Opis zdarma. — Opravdivý len u dorabateľa.

Lekáreň: Jána Beckera,

ku sv. Trojici v Billéde (torontálska stolica.)

Jediný domáci výrobok,
dostať ho

*Tausig J. Budapešť VII/4 Csömöri
u. 23/a 1. em. Fűredy L. Budapešť
VII/a4 Ovoda u. 24. sz.*

Domáci výrobok.

Domáci výrobok.

Chýrečný 1998. č. najnovší popravený

18-30

Voltovej kríž.

Takým osobám, ktoré kríž nenosia,
Voltovej hviezda.

Defom a mladým ženám: *Voltovej srdco.*

Voltovej popravený kríž miernym ale neprestajným magnetickým elektrizovaním lieči nasledovné nemoci:

Lámka, trhanie, slabosť, bezsnivosť, chladnosť nôh a rúk zronenosť, bledosť, záduch, kŕče, otuhlosť, choroby kože a žalúdka histeria, hlavybolenie, kašeľ, zvonenie ucha, klopanie srdca, kolika atď. atď.

Cena 1 zl. 80 kr.; čo poslali sa vopred, nákladné trovy my zaokryjeme. Cena Voltovej srdca 1 zl 50 kr.; s doberkou o 20 kr. viac; stužka 20 kr.

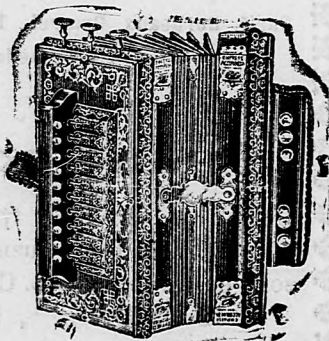
Predavačom ľavnejšia cena.

Pýtajte si cenník

najlepších

hudebných strojov,

a sice cimbalov, husiel, harmoniky, gitary, flauty, klarinety a iných mechanických strojov rozličného druhu a strún, ktoré najlepšie a najlacnejšie môžete nakúpiť u

Ignáca Varju

Dorabateľ hudbných strojov.

Budapešť, VIII, Kerepesi u. 47.

Illustrované cenníky zdarma posielam.

Mosadzný štátny medail
1889 v Päťich Kostoloch.

Založeno

Strieborný medail
1891. v Temešvári.

Mosadzný medail za
umenie 1891. Triest.

1879.

Mosadzný medail
1896. v Budapešti.

Albin Jiratkó

sochar a staviteľ oltárov

v Päťich Kostoloch, Perczel u. 25.

Odporúča sa k vyhoveniu všetkých

kostolných umeleckých diel z dreva,
kameňa a gypsu atď. atď.

Robí oltáre, kazateľne, spovedelnice, modliace stolce, kostolné lavice, krstedelnice atď. vo všetkých štyloch jednoducho a umelecky.

Hocaké sochy svätých

robí z dreva, kameňa a massy.

Obnovuje

a dl'a žiadosti opravuje.

Sklad na kávu v Budapešti

K á v a

a
té (čaj).

Z Budapešti alebo z Rieky

franko do domu alebo na vidiek s doberkou, alebo pri predbežnom zaslaní peňazi.

4 ¹ / ₂ kl.	Kuba káva	6 zl. 50 kr.
4 ¹ / ₂ kl.	Mokka káva	6 zl. 50 kr.
4 ¹ / ₂ kl.	Jáva káva	6 zl. 50 kr.
4 ¹ / ₂ kl.	Perlová káva	6 zl. 80 kr.
4 ¹ / ₂ kl.	Portorico káva	5 zl. 80 kr.
¹ / ₄ kl.	Cisárské té	1 zl. 55 kr.
¹ / ₄ kl.	Drobné té	95 kr.

Jednotlivé druhy osobitne alebo smiešané posielam.

ŠTEFAN BELÁK

BUDAPEŠT,

VII, Rottenbiller u. 4. č.

Telefon 61-75.

Priechodny sklad v Rieke.

VIANOČNÁ PRÍLOHA.

nes sa Kristus narodil! Radujme sa, veselme sa! Tieto slová ozývajú sa z úst celého kresťanského sveta v ten deň, v ktorom sa narodil Spasiteľ a s Ním spolu naše vykúpenie. Popri zbožnej radosťi ale ani jedno kresťanské srdce nezabudne vrúcne vďaky zaslať v tento deň k trónu Všemohúceho za tú lásku, že soslal Svojho jediného syna, aby vyviedol človečenstvo zo tmy bludu a nevery. Spasiteľ náš prišiel na svet v chudobe a k tejto sa obrátil a sklonil keď započal učenie svoje hlásať, vyvoliac si za prvých učedníkov chudobných rybárov. Hľa, jak krásny príklad! Syn Boha Všemohúceho zostúpi na zem a narodi sa v biednej maštali na slame, anjel narodenie Jeho zvestuje chudobným pastierom, ktorí sa mu prví klaňajú.

V dneskajších časoch, kde sa všetko zháňa za bohatstvom a inými márnosťami sveta, pripomeňme si čím častejšie, že Ten, ktorému k službám stály všetky poklady a drahocennosti tohoto sveta, opovrhol týmto a vyvolil si biednu maštal; nezabudnime nikdy, že Ten, ktorý panuje nad nami všetkými, — nad panovníkmi, tak jako nad poddanými, — volil si za učedníkov chudobných rybárov. Tak krásny, nasledovania hodný príklad nám ukázal Spasiteľ náš; nuž a kolki-že ho nasledujeme? Chudobou dnes každý pohída, jako keby ti ubiedení chudobní ani neboli takí ľudia, jako sú bohatí, a predsa „blahoslavení sú chudobní, lebo jejich je kráľovstvo nebeské.“

Z toho však, že Spasiteľ náš dal prednosť chudobe pred bohatstvom, nenasleduje, že keď nás dobrotivý P. Boh obdaril zemskými statkami, máme tiež rozmrhať, rozhádzať, aby sme sa tak stali chudobnými; alebo zaháľaf, nič nerobiť, aby sme nič nemali. Povinnosťou našou je pracovať neunávne a to, čo nám Pán Boh požehnal, ošetrovať. Zemskými statkami obdarení hrešia, keď tiež mrhajú bez toho, aby to buď jim, buď iným slúžilo k osohu. — Tým, ktorí viac majú, než potrebujú k zaokrytiu každodenných potrieb, privolávame slová Spasiteľové ktorý vyučoval: „miluj bližného svojho, jako seba samého.“ — Úprimná láska k bližným je ten čarodejný prostriedok, ktorý pripravuje ľuďom raj už tu na zemi. Nevieme si predstaviť väčšie blaho, ktorého sa na tejto zemi môžeme stať účastnými, jako keď sa vzájomne, úprimne ľúbime. Láska bližných ulavuje nám všetky tarchy, neresti a nehody, ktorými nás navštvuje osud, osladuje nám bóle a trpkosti, ktoré spolu chodia so slasťami života. — Keď budeme príklad Spasiteľov nasledovať, keď srdcia naše budú prekypovať láskou k bližným, vtedy môžeme spokojne prespevovať: Sláva Bohu na nebi, a na zemi pokoj, za ktorým všetci túžime.

Emanuel Filkorn.

Fraňové vianoce.

V údolí mrázom do zimného spánku bola pohrúžená tráva. Stromy listia zbavené pono-sovaly sa, že v takom opustenom stave ich zachvátila zima. Na vrchoch zďaleka obrátil na seba pozornosť ľudí biely sneh. Slnko tak slabosvietilo, že nebolo v stave preraziť sa cez oblaky tmavé. Po ceste vedúcej do obce Krivek rečenej a nad morom asi na 1950 metrov ležiacej kráčali dvaja chlapi, jedna ženská a dve deti.

No my čo chvíľa dostaneme sneh, ani na hor nevyndeme zatiaľ; — ohlásil sa jepen z chlapov, na čo mu ten druhý odvetil, že večera na meter bolo tam hore snehu, a on neškodne očistil cestu; jestli by ale i ďalej padal sneh, sotva vypracu hore ostatných, totižto manželku a deti jeho. Všetci pospiechali do strážnice, ktorá skoro na samom vrchu toho breha ležala. Deti ešte malé boli; snehom krytá cesta ťažkou je. Erancko ešte len 8 rokov má, dievčatko ale ešte len tri roky je staré, matka je chorľavá osoba. Na hor sa ponáhľali, pretože hrozná bieda im hrozila. Otec Vincenc Hrubý len nádeňníkom bol, svedomitým robotníkom, lenže nemohol k práci prísť. Predal dakoľko kusov šiat, ale čo to bolo k ostráneniu biedy. Jeho švager, brat manželky Karol, ktorý s nimi držal, tiež len chudobným robotníkom bol.

Istá spoločnosť vystavila tú strážnicu z hvezdár-skeho cieľu a potrebovala do nej jedného opatrovníka, ktorý by tam cez zimu bol, a za to mu prislúchalo 200 zl. a byt.

Hrubý si myslel, že by si on aj s tými 200 zl. dobre pomohol. Mnohí ho chceli odhovoríť. Povedali mu, že je tam hrozná zima; drevom ani nestačí človek; keď ale snehu napadne, človek je celkom odseknutý od sveta; takú zásobu jedla si zaopatríť, ktorá by na celú zimu dostačila, nen e možno veru nie, potom ale hladovať musí človek. Aj kminským ľuďom oči kole tá strážnica, ktorú už viackrát podpálili.

Lenže bieda prinútila Hrubého, aby si tieto namietky nevsímol. On teda pýtal to miesto, a ho aj dostal. Lenže on tam nielen na zimu chcel ísť, ale i cez leto tam chcel ostať, v ktorom čase turistí a polov-kári mu doprajú zárobku. Lenže toto mal druhý sľu-bený. Zatiaľ teda táto vec do poriadku prišla, už padol prvý sneh.

Teda oni všetci kráčali ku strážnici, kde — jako si mysleli — aspoň tá najväčšia núdza ich nebude trápiť.

Najmenšie dieťa, ktoré ešte len dakoľko mesiacov malo, u dobrých známych nechal, dve väčšie deti ale so sebou pojali. V prostred decembra opustili krčmu „K ruže“ kde to trojročné dievčatko nechať museli, lebo veľmi plakalo, že je ustaté. Otec si myslel, že na druhý deň príde preň. Ostatní ďalej kráčali v hustej hore po úzkom chodníku.

Mama, však to sú tu samé „vianočné stromy, ale bez vianočných sviečok! prehovoril Francko, ktorý samú jedlu videl okolo seba.

Tohoto chlapca totižto pred dakoľkými rokami jedna priateľská rodina k sebe vzala na štedrý večer. Tam on videl vianočný stromček od zeme až do povali ozdobený svetielkami a rozličnými darmi. Tento strom-

ček taký dojem činil na jeho ducha, že ho on nemohol zabudnúť. V tej hustej hore o každej jedli si myslel, že je to veľký vianočný strom; a to tým viac, pretože sám otec mu sľúbil, že bude-li sa dobre držať na ceste, nebude-li plačom trápiť matku, že mu pripraví taký vianočný stromček. Táto nádej vliala silu do jeho údov; otec ho za ruku držal, on ale usilovne nohama preberal.

Zatiaľ hora trvala, ešte to ušlo, pretože husté konáre nedoprialy snehu prístupu k zemi; keď ale už i horu opustili, a na vrchu boli, vtedy videli, že tá časť vrchu vrchu, ktorá v lete utešeno zelenou lúkou je; teraz stone pod hrubým plášťom snehu, ktorý im až po kolená čahal.

Malý Fraňo celkom ustal. Ujec ho chytil, a jako malé vreco vyhodil na pleca; Hrubý ale svojej manželke bol na pomoci. Často si museli odpočívať; pretože s matky sa až tak lial pot, čo ustatá bola. Nebolo vidieť žiadnej cesty. Naozaj veľmi ťažko bolo vy-znať sa a nepoblúdiť tak, že by si človek veľmi ľahko zrkazu života bol priťahol.

Sám Hrubý sa bál, čo i prezradil: Lepšie by bolo bývalo, keby sme sa neboli sem vybrali; ty nestačíš a nevytrváš!

To sa muselo stať, ako aj ty sám dobre vieš! — znela odpoveď manželky, — čo-že by bolo z nás tam dolu? Nemali sme čo jesť, a roboty tiež nebolo. Všetci by sme boli zahynuli. Tu ale budeme mať byt, trochu peňazí, v lete gazdovstvo. No tu sa nám lepšie bude vodiť. Sem hore sme sa vybrať museli nielen k vôli sebe, ale aj k vôli naším deťom.

Muž kýval hlavou, že manželka má pravdu. Ale keby už len tam boli; keď sa on len obával nehody. Po šesťhodinnom cestovaní prišli k „železným schodom“. Ti dvaja chlapi po predku šli, usilujúc sa na kolko na toľko odstrániť sneh, aby dakto z nich nestúpil ponimo schodov, v ktorom páde v mori snehu by bol hrozne zahynul.

Veľmi pozorne kráčali; ani slova neprehovorili. Od západu tuho vial fujak, ktorý v ceste bol očiam, v ceste napredovaniu. Šťastlivo pešli cez schody; hore sa dostali. Strážnica už len na pol hodiny bola od nich. Lenže manželka veľmi ustatá bola; znovu si musela trochu odpočinúť. Nemohla ďalej ísť, ani trochu sily nemala. Musela si sadnúť, aby ju záduch neusmrtil. Brat napredoval, chlapca so sebou mal. Ona ale v snehu sedela. Muž pri nej stál, sútrpne sa dívajúc na ňu.

Ticho boli cez dakoľko minút.

Naraz prehovorí ona: Pozri môj drahý, jako je to dobre, že sme sa už sem dostali. Však je len čerstvé tunajšie povetrie, celkom dobre sa cítim. Ano teraz nám už dobre bude. Dobrý Bože, ďakujem ti.

Po týchto slovách vzdýchla a nazpät klesla do snehu. Manžel sa naľakal, mysliac si, že jeho manželka zamrela. Hneď si k nej kľakol, snehom, potom ľehom trel jej čelo a údy. Ona ale nechcela k sebe prísť. Čím ďalej ju trel, tým chladnejšou sa stala; konečne zmeravely jej údy, videl, že je mrtvá. Brat už zanielol chlapca do strážnice, kde ho uložil. Ustatý chlapec hneď zaspal. On ale divil sa, že sestra a švager nič neidú. Šiel za nimi, kde smutne prekvápeným sa stal. Muž a brat na rukách zanieli tú nebohú do strážnice, kde do spánku pohrúžený ohlapec o ničom nevedel.

Na srdce ju trafila poriažka, lebo sa presilila.

Jej nádej sa vyplnila, bárs v inom smysle, jako ona myslela. Zachránená bola od biedy na tom vrchu.

Manžel musel do nemocnice ísť, lebo keď pri manželke klačal, aby ju k životu zkriesil, zmrzly mu údy. Zakiaľ v špitáli bol, švagor mal starosť o deti.

Chudák Francko! Vianočný stromček prišiel, ale svietielko potechy nechcelo sa zjaviť, aby rozveselilo jeho ducha. Smutno sa díval na dol, kde matka spočíva, otec sa trápi. Keby sa len vyplnilo slovo matky: Dobré bude tam hore; keby mu aj len dobre bolo.

Podáva dľa Tr.—B. J. N.

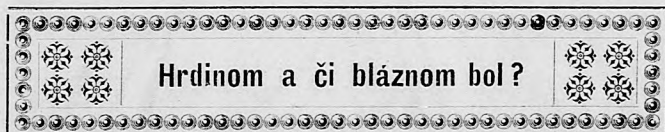

Rozstieraš krydlá svoje tedy . . .
A ružorý jas tam zaletí,
Kadiaľ sa Ježiš v cestu chystáš.
Z čistých nebies sa neosticháš
Sem príšľ a len nesvári vidieť,
Pravdu hľadal, a presvedčil sa,
Že jej tu niet!

Náš svet je zlý! Závisti samé,
A srdcia nie vrelou láskou hnané,
Nahlia sa, Ježiš ti v ústrety,
Len stisk je tu, by v stupeň istý
Ktorý docielil už jeden mal
Druhý ho nepredbiehol, vavrín
Mu neodnal.

Len napred sliape táto húfa . . .
Necíti nič, — chlebu sa úfa,
Z úst druhému vyrvala by ho,
Nevidí slzu, ktorá ticho
Padala naň, ju len to mrzí,
Že i ten v ruke, čo len suchú
Smitku drží.

Ježiško milý! Ty to nevidíš . . .
A rozpriadni tvoju zlatú niť,
Zapál hviezdicky všetky tvoje
Lásky, viery, úfnosti roje
Zasvieť na tomto svete planom,
Dobrym ľuďom, tvojho srdiečka
Čistým plamom!

krajčírovi Pavlovi Chvatko činíme spomienku. Život je veľkým pánom, a tento veľký pán mu kázal do amerického New-Yorku ísť. Zďaleka on ta prišiel. Jednúc bol krajčírskym tovaryšom veselým v istej osade horného Uhorska. Celý deň si pískal neráz pri robote. Takým veselým bol, jako by mu nikdy nič nebolo chýbalo. No

čo za učňa trpel, to už zabudol; už je prepustený od dakolkých mesiacov. Rád je, že žije, spokojný bol, že v nedelu a vo sviatok mohol jesť mäso.

Tak dlho si nótil, až sa jeho hlas nevkradol do srdca jednej devy. U susedov bývala Anča, kde zame-tela, umývala, o kravu mala starosť, ktorú aj dojila. Dakedy aj do kuchynskej zahrady ju poslali, kde zeleninu polievala. Aj ona dostala chuť k nóteniu. Keď už nové víno bolo, Pavel a Anča už svojí boli, veselie nádherné bolo. Čo mali peňazi, všetky sa im minuly. Lenže oni obidvaja tak mudrovali, že manžel má ihlu a rozumie sa remeslu, manželka ale má dve ruky, ktoré sa roboty nelakajú, šaty ale derú sa, treba ich plácať, ba dakedy i nové sú potrebné. Slovom budú sa usilovať a groše šanovať, dajako to len prevedú, že do Nitry sa dostanú, kde len viac šiat potrebujú ľudia, nežli v malej obci, a vôbec v meste je lepšie krajčírrom, nežli na dedine.

Hovori sa, že ťažká vec je, chlieb vyhľadávať, o nich sa to ale najprávnějšíe mohlo povedať. Od tej doby, čo na svoju ruku robili, jako by dielne usilovnejšie zaopatrovaly ľudí šatami, alebo snád ľudia lepšie si šanovali háby, alebo snád gazdiné boly usilovnejšie a samé láťaly, čo bolo zlé. Dost na tom, málo bolo roboty, sotva im stačilo na suchý chlieb zvlášte po roku, keď už traja boli. Po dvoch rokoch už štyria boli. Už bolo po nótení, lebo deti im tým viac nótily.

Rodinné starosti k zemi tlačily pána majstra, ktorý jednúc takým veselým bol. Tesno mu bolo okolo srdca, keď videl, že z tej červeno lícnatej devy, jaká bledá žena sa stala; a aj tie dve malé nechcely rásť. Jakoby ho svedomie znepokojovalo, prečo sa oženil, keď nenie v stave rodinu svoju vychovať.

A veď veľmi ich miloval, vždy myslel na nich. Keby všetko od dobrej vôle záviselo, ani panské dieťa necíti sa tak dobre, jako dobre by týmto bolo bývalo. Smutným bol, trápil sa; nijako sa nevedel svojim položením uspokojiť; nijako sa mu to nevzmesť do hlavy, prečo by chudobný človek musei biedu tref. Bolelo ho to, že jeho rodina musí biedu tref.

Veľa on počul, lebo mu aj druhí ľudia veľa vy-právali; konečne udrel na čelo a myslel si, že si pomôže, keď prevedie to, čo počul a čo tak prilahlo k jeho modzgám. Už bola jaseň, zemiaky sa vybraly zo zeme; dobre sa ony podarily; aj fazule bolo dost neškodne. Aj prasa na jar kúpené veľmi pekne narástlo; tedy nemuseli sa báť, že v zime nebudú mať čo jesť, a to tým viac lebo však kedy-tedy sa len najde ro-bota i pre manželku. On pojde do mesta za tovaryša, kde zarobí toľko, aby do Ameriky mohol sa vybrať, kde ľahko príde človek k zlatu, jako to na vidieku rozlezení jednatelia tvrdili. Z Ameriky pošle peniaze, rodina za ním ta pôjde; zas len spolu budú, slovom nič nebude stáť v ceste blaženosti.

Plán hodili na riečicu rozvažovania. Manželka nechcela sa s ním rozlúčiť, prisahou boli sviazaní, tedy v hode i nehode spolu mali zostať. A potom Amerika je ďaleko. A čo-že by si počali, keby sa doktorému z nich dačo zlého bolo prihodilo. No už všetko tak bolo, že Pavel doma zůstane. Divná to vec, že i chudobní manželia môžu sa tak ľubiť jeden druhého. Lenže prišli susedia, ktorí veľa vedeli rozprávať o prajných udalostach a výsledkoch vystahovania. Z Ameriky vraj veľa peňazi prichádza do Europy. Konečne popustila manželka. No pár mesiacov nenie svet. A potom peniaze sa chytró dajú tam nasbierať, v ktorom páde ľahkým bude návrat; nech obdivujú susedia ich blaho, dost sa ich naľutovali, keď biedu trefi.

Pavel šťastne prišiel do Ameriky, kde tisícokraký ľud býva. Cesta ho neškodne zmorila. Práce hned nedostal, a veď groší málo mal. V prvých dvoch me-iacoch

tolko zbadal, že ani tu nesype sa zlato samo od seba do vrečka, lež horko-ťažko treba robiť zaň; a potom ľahšie je doma hladovať, nežli v cudzozemsku. Nahliadol, že dlho to potrvá, zakaľ jeho rodina bude v stave cez more prejsť. Ba už i sám vďačne by bol nazpäť šiel, keby mu to možné bolo bývalo. — Konečne predsa len prišiel k práci. A jako náhle mu prvé groše mzdy skočili do vrečka, hneď sa odhodlal, že nevystahuje svoju rodinu, ktorá ľahšie znesie biedu doma, kde on dvojnásobnou prácou na tom bude, aby vyšli, a aby im umožnené bolo aspoň každodenný chlieb zabezpečiť si. Čo si tu v toliaroch odloží, to doma skoro trikrát toľko stojí.

Začal silno a usilovne robiť a šporovať. Od rána do večera šiel na mašinu; sotva stihol jiesť a spať. Vždy šiel; aj dobrá voľa sa mu navrátila, písal si. Tak mu prichádzalo, jako by s každým štychom bliž bol k tým, ktorých tak veľmi miloval, a ktorí predsa tak ďaleko boli od neho.

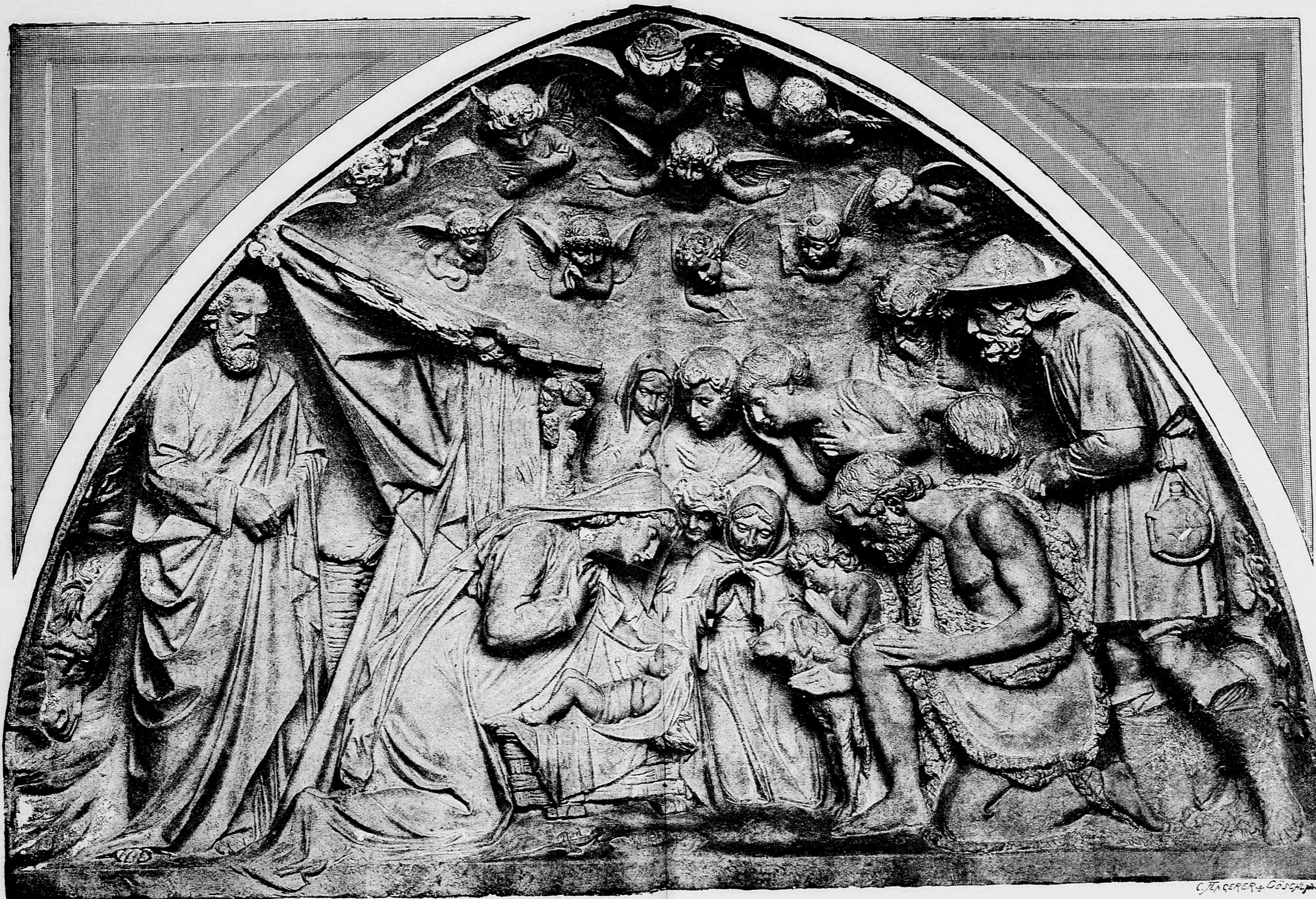
Na stene boli podobizne tak veľa milovaných. Ztadiť sa usmievaly naňho. Veľmi rád sa díval na tie podobizne; milé mu ony boli. Novej chuti mu dodávaly k práci. Ba neráz ešte aj od úst si odrhol, aby tým viac a skorej si mohol odložiť a tým prv medzi svojimi byť mohol. Kústik chleba, trocha mlieka, trocha ovocia keď mal, celkom bol spokojný. Aj chlieb si nekupoval mäkký, lež tvrdý, ponevác tento veľmi lacný bol, a v mlieku alebo vo vode rozmočený mu celkom dobre chutil.

Súdruhovia a kamaráti nedali mu pokoja. Drážili ho, vysmievali ho, skupánom ho nazvali. Ale darmo. Nemohli ho nahovoriť, aby viac trovil na seba. Vážnejší ho zas strašili, že ho zmorí tá práca; a vraj už i tak veľmi zle vyzerá; žltý je, keď ochorie, nemocnica zje to, čo si odložil.

Lenže on si nevsímal takie reči. Rada a posmech nemaly prospech. Pozrel na fotografiu svojich, usmial a rozveselil sa a ďalej pracoval veselo. Vedel on, čo robí, prečo pracuje a biedu tre. Už sa sobierajú peniaze, málo má, ale summa predsa len rastie s dňa na deň. A potom pri utiahnutí živobytí nemusí tak dlho čakať na návrat, kdežto keby si volkal, mesiace, ba snáď i roky by musel bez svojich byť, ktorých snáď až veľmi tlačí núdza. — Oh nie, on to nebude prefa-hovať! On musí pracovať, on nesmie slabým byť, tým

menej chorým. Sbíeranie peňazi a odkladanie groší jakoby sa uňho druhou prírodou bolo stalo.

Konečne prišiel rad na zatvu. Veselo sdeľoval priateľom, že už je summa po hromade, za ktorou túžil. Už len na cestu si musí vyrobiť. Na konci pred-

povedaného času aj to bude mať. Už aj odpisal, že na jar doma bude. Aj odpoveď prišla, že ho túžebne očakávajú, veľmi ho čakajú.

No ešte trocha vytrvanlivosti a trpezlivosti.

Ďalej pracoval jeho krajeirský stroj, on ale písal

a nótli si, v myšli doma bol v priateľskom kruhu milovanom svojej rodiny. Tam sa on bude tešiť ovociu svojej napnutej práce. Tam mu dobre bude, známi si to vážiť budú jako tak šiel; zrazu spadne so stoličky bez toho, že by aj len jedno slovo bol vydal. Mašina

fila na srdco následkom zlej chôvy a preslenia. Po zaokrytí potrebných útrat čo zvýšilo z jeho peňazi, tá trocha manželke sa poslala.

Známi hovorili: Dost sme mu my hovorili, lenže s bláznom nemôže sa človek shovárať.

Bieda na svete.

Svet veľkú biedu tre teraz. Zem je sice slzavým údolím, preto ale bieda by nemusela byť tak veľkou, keby ľudia sami sa usilovali odpomôcť si. Pomôž si človeče, i Boh ti pomôže. Lenže mnohí nečinia dľa toho. Vidzmeže, čo je tomu na príčine, že tak mnohí ľudia tak veľmi biedni sú.

Predovšetkým lenivosť a darobnosť. Mnohí by mohli poriadne vyžiť, keby sa len kolkotolko usilovali; ponevác ale robí sa im ťiaži, preto sú nahí, hlad trpia, biedu musia trieť. Dľa sv. Pisma (Prísl.) kto je lenivý, k tomu sa za včasu bieda pripoží čo kamarátka. Táto ale podobná je vojakovi ozbrojenému. Keď totižto ozbrojený vojak ubýdli sa u gazdy, tento ho nemôže ani spravovať ani von vyhnať, lebo ho i tak neposlúchne, ba snadno sa i to prihodí, že ten vojak toho gazdu vyhodí, vecí mu pokazi, do vrečka vopchá, čo sa mu len páči, atď. Aj bieda sa dá tak ťažko s hrdla striasť, keď sa raz do domu dostala. Mnohí sa spoliehajú na obsiahnuté porukomstvo, a tak postávajú, zabávajú sa, na tovaryštvá myslia; a tak to trvá týždne, mesiace, ba i roky; doma okrem núdze nemajú ničoho, a táto núdza taká je nemilosrdná, že do ich domu cudzích položí.

Tito ľudia podobní sú tým pannám, o ktorých hovorí Kristus Pán, že si v lampášoch len toľko oleja vzaly so sebou, ktorý len do pol noci trval, potom ale, keď im svetlo zhasínalo, nemaly odkiaľ oleja si vziať a naliať. Veru mnohí ľudia si myslia, že keď majú porukomstvo v hrsti, už o robotu nemusia mať strach, a keď ten lampáš porukomstva snáď len do pol života im potrvá, alebo ešte skorej sa mine, kdežto pri usilovnej práci do

este pár štychov spravila sama od seba, mrtvola ale krčovite sa natahovala.

Koniec vzalo namáhanie, koniec vzala nádej, bieda a trápenie.

Úradne vyslaný lekár svedčil, že ho poriažka tra-

smrti by boli mali z čoho žiť. Dľa sv. Pisma usilovnému človekovi jako prameň sa zjavi zatva. Pavúk s veľkou a usilovnou trpezlivosťou ľahá s jedného stromu na druhý pavučinu, aby si mohol múch nachytať, a keď sa ktorá chyť, hneď ta beží s toho miesta, kde

na čakanej bol. Alebo včela kolkú robotu preukáže, kolký med nashromaždí, aby mala v zime čo jesť, ba ešte i nám sa ujde z neho. A ten malý mravec kade sa driape, čo všeličo vlečie za sebou, aby mal čo jesť. Ejhľa príklad zvierenciev! A veď týmto nikto nekáže robiť, ani rozumu nemajú, a predsa sa tak hojne starajú o seba. My ale máme od Boha naložené, aby sme pracovali, i rozum je nám na pomoci, či by sme sa tedy nehanbili nechať sa prekábatiť od tých malých a nemých zvierenciev.

Druhým prameňom biedy je skrivodlivosť, s ktorou usilujeme si živnosť zabezpečiť. Draví vtáci (jastráb, kuvik, sova atď.), ktorí na život iných vtákov číhajú, majú veľa peria, mäsa ale málo majú na sebe, tak že sú ľahkí a chudí. A tak je to aj s úzerníkmi, zlodějmi, oni sú chudí, to jest biede nevyhnuť, nenie na nich Božieho požehnanie. Hovorí sa, že je-li v perine jastrabie a husacie perie smiešané, perie s jastrába zničí to husacie tak, že ono zmizne. No to perie jastrába znamená falošne nadobudnutý majetok, ktorý smieša-li sa s majetkom spravodlivo nadobudnutým, majetok tvoj zmizne, ty ale biedu budeš mať. Skrivodlivý krajiar vyženie spravodlivo nadobudnutú zlatovku. A keď aj rodič je v stave udržať a zachovať ten majetok nespravodlivo nadobudnutý, veľmi ľahko mu krky vykrúti márnotratnosť detí a dedičov, nemoc, nehoda na lichvu Bohom dopustená, kamenec úrodu pustošiaci, požiar atď. Boh sto a sto prostriedkov môže použiť k tomu. Kráľ Nabuchodonosor všetko zlato a striebro vzal jeruzalemskému chrámu; a hľa jeho syn o všetko prišiel, ešte i život biedne skončil. Kto čím zhrší, tým aj trestaný býva. Vo francúzskom meste Lugdune jeden šenkár veľmi bohatým sa stal za krátky čas, lebo moc vody miešal do vína. Kedysi k vóli obchodu cestoval na lodi na rieke Ararun rečenej; s jedným pánom sa dorozumel; vyťahne srstnatý peňazný mešec, a keď vyťahol z neho ďakolko zlatých, položil ho vedľa seba na loď. A jak sa on vypráva, naraz pozre na bok, ale mešca tam už nebolo. Jeden jastráb ho uchytí, mysliac si, že je to mladý zajac. Keď ale vysoko vyletel, zbadal, že to nenie na jedenie, spustil to; budilár padol do vody, kde ho viac ani nevideli. Krémárovi hneď sa osvietil rozum a zvolal: S vodou som obrazil Boha (ukrivdoval hostov), vodou ma i tresce Boh. Vodu lial do vína, voda zjedla chosť z vína.

Tretiu príčinou biedy na svete je skúposť boháčov. Keby dľa zákona celé porukomstva otca na najstaršieho syna muselo prejsť, otec ale často by napomínal syna, aby ostatných vydržal. Lenže on si nevšímne slová otca, vyženie mladších bratov, ktorí jako kurence sa roztratia, po svete sa žalujú, že ich najstarší brat vyhnal; kto-že by bol na príčine ich biede? Snáď otec, že jednému poručil? Nie, lebo však on len dľa zákona činil a i naložil najstaršiemu, aby ostatných vydržal. Príčinou psoty ostatných je nemilosrdnosť najstaršieho brata, ktorého každý len odsúdiť môže.

Boh čo otec ľudského pokolenia boháčov si vyvolil za svoje najstaršie deti, ktoré zemské bohatstvo, dedičstvo obsiahly. Jeden dostal moc, druhý málo, alebo nič. Lenže to nenie krivda; lebo tak majú chudobní príležitosť k trpezlivosti, boháci k milosrdenstvu: tedy i boháci i chudáci môžu si nadobudnúť zásluhy. Spolu ale Boh prikázal, aby boháci vydržovali, alebo aspoň napomáhali chudobným. Sväté Písmo hovorí, že Boh rozkázal bohatým, aby každému (chudobnému) dali zo svojho. A aby celkom chudobný a biedny človek nebol

medzi nimi. Či nám aj Kristus Pán nenaložil, aby sme sa jeden druhého rádi mali? Či tenže Spasiteľ nepovedal, že čokoľvek urobíme tomu najposlednejšiemu človekovi, Jemu sme to urobili. Keby bohatí len to rozdali, čo im zvyšuje, nebolo by biedy. Lenže boháci proti vóli Božej všetko len sami chcú užít, preto je to tak smutno na svete.

Zvierence sú není lakomé, a práve preto ani jedno nenie bohaté, lež každé má z čoho žiť. Lakomí boháci sú tedy príčinou biedy u ľudí.

Aj štvrtú príčinu biedy udám. A to je nešanosť a nádhera chudobných. Mnohí chudobní raz zedia všetko, druhý raz je prázdne vrecko. Kolkí chudobní v nedeľu a vo sviatok na zábavu, na pijatiku vynaložia toľko, za čo by boli mali na celý týždeň dosť chleba. Či sú takíto ľudia není sami príčinou svojej biedy? Keď vojaci dostanú peniaze v nedeľu na celý týždeň, daktory z nich ale premrhajú ich hneď v prvý deň, tak že potom groša je žiadostivý; kto je príčinou toho, že on groša nemá, vodca, či on sám? Keby chudobní len potrebných vecí si dopriali, málo chudoby by bolo na svete. Už pohan Seneca povedal, že mierne žijúci človek nikdy nebude biednym, dľa žiadosti troviaci človek ale nikdy nebude mať nič. Straka keď je nasýtená, a ešte má dačo, to si sková dakde do diery, zkadial si to vyťahne, keď vyhladne. A mnohí chudobní keď sa nasýta, zbytky robia, miesto toho, že by si zbytok odložili na druhý raz. A veď okrem toho zbytkárstvo je prameňom aj všelijakých nemocí.

Spomenúť bych mohol ešte aj bezbožnosť ľudí čo príčinu biedy. Lebo jako-že môže Boh žehnať snahy tých, ktorí sa s ním ustavične za prst fahajú? Ktorí len sfa zvery o svoje telo sa starajú? Boh hovorí vo Sv. Písme, aby sme najprv hľadali kráľovstvo nebeské, a to ostatné nám i tak dané bude. Budme tedy pobožní, pracovití, šanobní: vtedy Boh nikdy nezabudne na nás; pomáhajme si, jako vieme, vtedy i Boh nám bude na pomoci. Keď sa Boh o vrabcov stará a prezimovať ich nechá: o čo viac sa On bude starať o nás čo o verných sluhov svojich. **Dr. Čachtičan.**

Vyobrazenie.

Velkú radosť priniesol svetu vianočný deň asi pred 1900 rokmi. Ten sa narodil v tento deň, koho si žiadalo pokolenie ľudské, za ktorým túžili v pravého Boha veriaci ľudia behom 4 tisíc rokov, leho On bol povolaný vykúpiť svet z moce diabla, vytrhnúť svet z otroctva dušného. Náš obraz predstavuje nám narodenie malého Ježiška, ktorý čo kráľ neba a zeme, čo pán všetkého bohatstva, najchudobnejší prišiel na svet, aby dôverou sa zblížovala chudoba k nemu. Ano zvlášte v tieto sväté dni musia sa chudobní zblížovať k novonarodenému Ježiškovi, aby ich požehnal, aby im trpezlivosti vliat do srdca, že by svoju chudobu a s ňou spojené nepríjemnosti — spojac ich s chudobou Ježišovou — zmenili v nebeské zásluhy.

Prosté a figliarske nápady.

Roza: Rhebeka, vheru je vheľmi špinavá tá nhoha od theba.

Rebeka: Čoho, haké je tho bhezochivé nha oči vyhadzovanie; však nhoha od theba, špathná Rhózikha, jhe ešte špathnejšia.

Roza: No to sha samho shebou rhozumie.

Rebeka: Čoho, prečo by sa tho mhalo samho shebou rozumelho?

Roza: Nuž pretho, lhebo ja som o 20 rokov staršia od teba.

Rychtár: No pán sused, a či vy ešte aj do kostola chodíte?

Sused: No a čo vy snád nechodíte?

Rychtár: Nechodím, ponevác sa bojím, že by sa kostol na mňa svalil.

Sused: No nechcel bych vo vašej koži byť, keď ste tak hriešny, že by vás Boh ani v kostole netrpel a tak hrozne by vás tam trestal.

Šlojmo: Vieš, čo je logika?

Oslovený: Neviem.

Šlojmo: To, keď kto zo šalbirstva žije, a nedostane sa do žalára.

Manžel: Oh prečo som len neni millionarom, abych ti kaštief a majetok mohol kúpiť.

Manželka: Aj bez kaštief a bez majetku môžeme blažene žiť. Či nemáš šestáka?

Manžel: A na čo ti je?

Manželka: Pomarančov bych si kúpila.

Manžel: Včera pomaranče, dnes pomaranče, jako môžeš byť takou nenasyteľnou?

Náco: Počuj, Šlojmo, spravme dobrý gšeft!

Šlojmo: Ja sa s tebou nejednám, lebo keď ty chceš spraviť dobrý gšeft, ja naň vtedy i tak nemôžem rátať.

Figliari židia. Na železničnej stanici pýta sa policajt jedneho žida, kde býva; ten mu odpovie, že nikde. Potom zas sa pýtal policajt priateľa toho žida. Ten mu zas odpovedal, že v susedstve toho prvšieho.

Čo bys mal radšej, keby tvoja manželka na klavír, alebo na husle hrala? — Na husle, lebo husle ľahšie dajú sa von oblokom vyhodiť.

Sudea: No povedzte, jako-že vyzeral ten zlodej?

Svedok: Prosím ponížene, skoro tak, ako pán sudea, lenže nebol tak veľmi škulavý.

Otiec: Pá Rudko, teraz ide tata chlieb vyhľadávať.

Rudko: Tata, tata, hľadajte aj cukrik a aj pelendrek.

Čo je žena.

Keď je muž hlavou rodiny, čo je žena? Ona je dľa okolností veľmi rozličná. Piiná a bedlivá gazdina je rukou, mánotratná žalúdkom, duchaplná je okom, učenívá je uchem, klebetná je ustami, dobromyslná je srdcom: zlá svadlivá konečne je zľou. Avšak žena, ktorá je tichá, dobrá mravná, rozumná prívetivá a spanilomyslná — je viacej nežli hlavou, rukou, okom, uchem, ústami a srdcom — ona je dušou rodiny.

Dobrá odpoveď.

Žena: „Vidiš, mužíčku, to je ten klobúk za ktorým bažím!“

Muž: „No s Pánom Bohom — na klobúky som nie žiarlivý.“

Volič: Či ste čítali, veľkomožný pán vyslanec, že trón ruského cára 50 tisíc zlatých stál?

Vysanec: Dajte pokoj, však aj mňa stála vyše päťdesiat tisíc zl. moja vyslanská stolica.

Zlá miera.

Na poli bohatého gazdu sbierala chudobná vdova klásky. Práve uviazala viazaničku keď tade ide gazda a spýta sa jej, že ako dlho sbiera tú viazaničku. Na čo mu ona odpovie, že pol dňa a že je už celá ukonaná. Gazda polutoval chudobnú vdovu a povie jej: Zajtra dám už zorať toto strnisko, ale nechcem vás ukriviť, pridite zajtra ku mne, darujem vám za mecu raži, tolko by ste aj tak ani za dva dni nenasbierala. Na čo mu ona odpovie: Veru nepridem, lebo každý vie, že máte zľú mieru.

Sedliak: No vy kujon šudár Šlojmo! Akého-že koňa ste mi predali?

Šlojmo: Nho, čoho shnhád horath nechce?

Sedlik: Orat by len oral, ale keď nič nevidí.

Šlojmo: Ha či vhy sthe hi tho checel mať, haby onh noviny čítal? Či sthe aj na číthaninie nhovin khúpili koňa?

Dobrá výhovorka.

Muž prichádza domov z krémy podgurážený o jednej hodine v noci. Jeho paui manželka začne mu robiť kázeň: „Ty taký a taký, či sa nechanbiš prísť v noci o jednej hodine domov, práve teraz odbily hodiny jednu!“

Muž: (ktorý sa bol vyhovárať že je ešte len 10 hodín,) rečie: „Nuž veď ti vari hodiny neodbijú nullu!“

Odsúdený: Ponížene prosím, pán kat, ja som nechcel zabíť toho chudáka, ruky a nohy vám bozkávam.

Kat: No dobre, však ste vy ani na šibenicu nechceli sa dostať

ODKAZY REDAKCIE.

Krakovanec. J. K. To je stará nótka, že bohatému tak dobre idie, že mu ani rozumu netreba. — **Skaličan.** Veru je to tak. No ale nezabudnite, že škola je len svet, psota ale majster. Vám už tuším brucho na chrbát vylezlo. — **Rošindol.** Tie zprávy čo veľmi staré nemohli sme uverejniť. My neuverejňujeme stariny. — **Jozef Komótny v H.** Vy by ste pod istým ináč jednali, keby vám napadlo porekadlo: Mladý nabývajú, starý užívajú. — **P. K.** Vaša chvála je taká, jakou bola tá toho vandrovníka: Tam bol život, keď boly štyri knédle za groš, a polievka za darmo. No pravda, tieto časy sa už minuly. — **Trnava.** Aj mladý človek je opravený svojimi náhľadami vládnúť. Ja ale myslím, že koho má nešťastie potkať, potká ho aj na posteli, lebo však nešťastie nechodí po stromoch, ale po ľuďoch. — **Dp. B. v Podolí.** Naozaj ani na desať zajačích skokov ste neboli od nás, a predsa ste nás obišli. Snáď vám len neleží v žalúdku? A jestli hej, tým viac ste mali navštíviť, aspoň bych bol mohol vyskočiť ztadiaľ. — **Jožko Lapaj v Trebatíciach.** Kde je vačok prázdny, tam sa rozum jasní, lebo figle sú potrebné. Švagrovi list pošleme, lebo je to trochu obsírné. V matrikári by vám nevedeli v tej veci rady dať. — **Zámožný v Šipkovom.** My sa veru nebojíme kolomažníkov, peneváž nemáme poľa. To vám veríme, že sa už vopred tešíte tomu času, keď už o jeden kožuch teplejšie bude. — **Necpaly.** Tomu je len 24 rokov, čo som tam detské podošvy dral. No čo som si nežiadal, to sa mi neskôr tiež nepridalo. Preto si ale nemyslite, že jest to človeka, ktorý by nemal svojho trápenia. — **St. Jožko Lapaj v Trebatíciach.** Kto počtuje, ten gazduje. Ale ani to nezabudnite, že dotiaľ sa treba vystierať, kým perina stačí, a netreba ploty páliť a popol predávať. Na vaše ostatné otázky vám najlepšiu odpoveď dá občanský farár vami tak často spomínaný. — **Spolkár v Borovcach.** Ľahko tečie voda, ľahšie ale škoda. Máte pravdu v tej veci, lebo veľká kuchyňa ešte nikdy testament nerobila. Dvoch susedov pozdravujem. — **Kartár v Topolčanoch.** Kto si málo neváži, po mnohom nech nebaží; skrovnosť je základom zámožnosti. Moc bolo, minulo sa; málo bolo, vyžilo sa. More je more, a prebere sa. — **V. Bielice.** Od tej doby nedostali sme zprávy. Za vrabcami netreba vajca hádzať. Známý nám sdělil, že keď nemá vína, napije sa vody: a to mu vraj neškodí. — **Podolie pri Čachticach.** Očľovan nám to ináč sdělil, a síce nasledovne: Chceš chleba? — Daj. — A robiť? — Jaj. — A tancovať? — Hopsasa, rasasa, a robiť nechce sa. Bratrancovi odkazujeme, aby nesošival vždy kúty. — **H. K.** Povedzte tomu zlorečiacemu susedovi, jaké nariadenie vydal francúzsky kráľ Ludevit, totižto aby sa každému zlorečiacemu človekovi žeravým železom pery naznačily. Aj to mu

povedzte, že čerta nosí na jazyku, a peklo sa mu otvára pod nohami. — Jako ste sa mohli vy v tých **Čachticach** na takej veci zastaviť? zapamätajte si, že biedny je ten zobrák, ktorý, ani jeden dom nevie obísť. — **H. L.** Veru najlepším heslom je toto: Pracovať, v dobrom sotrváť, nad sebou panovať. — **Ján Žilinský.** No pravda sa tie veci nedostaly do koša. Keď nám čo pošlete, majte len trpezlivosť, všetko upotrebíme, bárs nie naraz. — **Ján Osuchár.** My za to nemôžeme. — **Zuzkár v Ostrove.** To nás teší, že ten váš kabátový spoluobčan ľudákom sa stal. Ináč volba to najlepšie dokáže. — **Karol H. v Pekove.** My sme to dávno badali; vy ste predsa nezbadali? Hja kto je v peci, myslí si, že sú všetci. — **Izidor Seidenberg.** Čím častejšie, tým lepšie. Času viac máte, jako vlasov na hlave, tedy len nedajte peru pokoj.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. Zbožia. Pšenica (žito) banátske 10.00—10.20. Od Tisy 10.10—10.70. — Od Pešti 09.80—10.75. — Zadunajské 10.42—10.60.

Raz 8.10—8.15

Jačmeň na krmenie 6.20—6.50. — Do pálenice 0.00—0.00. — Na pivo 7.80 8.70.

Oves 5.75—6.50.

Kukurica 5.50—5.70

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.00	15.30	14.80	14.00	12.90	10.50
			7½	8			
			8.60	6.00			

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fízula 7.50. — Malá 7.75. Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telce Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabulová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. tery 142—144.

10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Tefaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

